

เปรต

สนิท ไชยวงศ์คต
ที่ปรึกษาอธิการบดีด้านการบริหาร
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ความนำ

ความหมายของคำว่า “เปรต”

คำว่า **เปรต** หมายถึง^๑ ๑. ผู้ละโลกนี้ไปแล้ว, คนที่ตายไปแล้ว ๒. สัตว์จำพวกหนึ่งซึ่งเกิดอยู่ในอบายชั้นที่เรียกว่า **ปิตติวิสัย** หรือ **เปตติวิสัย** (แดนเปรต) ได้รับความทุกข์ทรมานเพราะอดอยาก ไม่มีจะกิน แม้เมื่อมีกินก็กินไม่ได้ หรือกินได้โดยยาก

คำว่า **เปรต** หมายถึง^๒ สัตว์พวกหนึ่ง เกิดใน**อบายภูมิ** คือแดนทุกข์, ฝืนใจจำพวกหนึ่ง มีหลายชนิด ชนิดหนึ่งตามที่ว่ากันว่า มีรูปร่างสูงโย่งเย่งเท่าต้นตาล กินแต่เลือดและหนองเป็นอาหาร มักร้องเสียงดังวีด ๆ ในตอนกลางคืน, คำเรียกเป็นเชิงแข่งด่าหรือปรามาสคนที่อดอยากผอมโซ เขียวระบว่นขอเขากิน หรือเมื่อมีใครได้โชคลาภก็เข้ามาขอแบ่งปันเป็นอย่างขอแบ่งส่วนบุญ หรือทำนองเช่นนั้นว่า **เปรต** หรือ **อ้ายเปรต**

อีกนัยหนึ่ง^๓ คำว่า เปรต มาจากคำสันสกฤตว่า **เปรต** ตรงกับคำบาลีว่า **เปตะ** แปลได้ ๒ ความหมาย คือ :

๑) เปรต แปลว่า ผู้ละไปแล้ว หรือผู้ที่ตายจากโลกนี้ไปแล้ว หมายถึง ดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ หรือวิญญาณผู้ที่ตายไปแล้ว ดังเช่นคำในประโยคว่า นาย ก. ได้ทำบุญอุทิศให้กับเปตชน คำว่า **เปตชน** ในที่นี้ หมายถึงญาติที่ล่วงลับไปแล้วของนาย ก. นั่นเอง ซึ่งอาจจะไปผุดไปเกิดแล้ว หรือยังไม่ได้ไปผุดไปเกิดก็ตาม

๒) เปรต แปลว่า ผู้ห่างไกลจากความสุข หมายถึงปีศาจจำพวกหนึ่งที่เคยก่ออกุศลกรรมเอาไว้ และต้องมารับใช้ผลกรรมนั้นอย่างทุกข์ทรมาน โดยแต่ละตนจะมีรูปร่างหน้าตาน่าเกลียดน่ากลัว และเสวยผลกรรมในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับกรรมที่ตนได้ทำไว้

^๑ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๒๔๘.

^๒ ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔**, (กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๕๖), หน้า ๗๕๕.

^๓ ศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์สัตย์, **ระว่างจะเป็นเปรต**, (กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง เพียรเพื่อพุทธศาสน์, มปป.) หน้า ๑๔.

เปรตในความหมายของคนไทยทั่วไป ก็คือ **ผีชนิดหนึ่ง** จึงมักเรียก เปรตว่า **ผีเปรต** มีบางท่านได้จัดผีบางจำพวก เช่น ผีกระสือ ผีกระหัง ผีปอบ แต่ที่จริงผีเหล่านั้นก็คือ **เปรต** นั่นเอง แต่บางท่านก็กล่าวแย้งว่าบรรดาผี ๆ ที่คนไทยเรารู้จักนั้นน่าจะเป็น **อสุรกาย** มากกว่าจะเป็นเปรต **ก็ว่ากันไป !**

๒. ภูมิของเปรต

ในพระพุทธศาสนาได้จัดภพภูมิที่สรรพสัตว์ผู้ยังมีกิเลสทั้งหลายจะต้องเวียนว่ายตายเกิดว่ามีทั้งหมด ๓๑ ภพภูมิ เรียกว่า “วิภูสสงสาร ๓๑ ภูมิ” แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ^๔ :

๑) **กามาวจรภูมิ** คือ ภูมิของผู้ยังแสวงหาความสุขจากกามคุณ ๕ ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสที่น่าพอใจ มี ๑๑ ภูมิ คือ อบายภูมิ ๔, มนุสสโลก ๑ และ สวรรค์ ๖^๕

๒) **รูปาวจรภูมิ** คือ ภูมิของผู้เสพสุขจากการเข้ารูปฌานตั้งแต่ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน และจตุตถฌาน มี ๑๖ ภูมิ นับตั้งแต่พรหมปารีสัชชาขึ้นไปจนถึงอกนิฏฐพรหม^๖

๓) **อรุปาวจรภูมิ** คือ ภูมิอันเป็นที่อยู่ของผู้เจริญสมาธิจนถึงระดับอรุปฌาน ๔ เป็นผู้เสพสุขอันเกิดจากการเข้าอรุปฌาน มี ๔ ภูมิ ตามลำดับของอรุปฌานมีอากาศนัญญาตนภูมิ เป็นต้น^๗

บรรดาสัตว์ผู้ยังมีกิเลสทั้งหลายเกิดใน ๓๑ ภูมินี้เท่านั้น ไม่มีนอกเหนือจากนี้ ส่วนใครจะเกิดในภพภูมิใด ขึ้นอยู่กับกรรมเป็นตัวกำหนดจัดสรรให้ ใครทำกรรมดี ย่อมเกิดในภพภูมิที่ดี ใครทำชั่ว ย่อมไปเกิดในภพภูมิที่ชั่ว ตามกรรมที่ตนได้สร้างไว้

ภพภูมิของเปรตจัดเป็นหนึ่งในอบายภูมิ ๔ และจัดเป็นภพภูมิสำหรับลงโทษผู้ที่กระทำบาปที่ถือว่าเป็น อันดับ ๒ รองจากนรก กล่าวกันว่าผู้ที่เกิดในนรกนั้นจะถูกลงโทษให้ทุกข์ทรมานอยู่ตลอดเวลา โดยไม่มีผ่อนหนักผ่อนเบา ไม่มีหยุดพักแม้เสี้ยววินาที

ส่วนผู้ที่เกิดในภูมิของเปรตแม้จะต้องรับกรรมเช่นเดียวกับสัตว์นรก แต่ก็มีผ่อนหนักผ่อนเบาบ้างในบางครั้งบางคราว เช่น เปรตปากเท่ารูเข็ม มีความหิวโหยอย่างแรง แต่ก็มีผ่อนปรนให้หากินประทัง

^๔ อ้างแล้ว, หน้า ๑๕-๑๖.

^๕ อบายภูมิ ๔ : ๑) นรก ๒) เปรตวิสัย ๓) อสุรกายภูมิ และ ๔) กำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน ๕) มนุษย์, สวรรค์ ๖ : ๖) จาตุมหาราชิกา ๗) ดาวดึงส์ ๘) ยามา ๙) ดุสิต ๑๐) นิมมานรดี ๑๑) ปรนิมมิตวสวัตดี.

^๖ รูปพรหม ๑๖ : ๑) พรหมปารีสัชชา ๒) พรหมบุโรหิตา ๓) มหาพรหมา ๔) ปริตตภา ๕) อัปมาณภา ๖) อาภัสสรา ๗) ปริตตสุภา ๘) อัปมาณสุภา ๙) สุภิกินหา ๑๐) อสัณญีสัตตา ๑๑) เวทปผลา ๑๒) อวิหา ๑๓) อตปปา ๑๔) สุทสสา ๑๕) สุทสสี และ ๑๖) อกนิฏฐา

^๗ อรุปพรหม ๔ : ๑) อากาศนัญญาตนะ ๒) วิญญาณัญญาตนะ ๓) อากิญจัญญาตนะ และ ๔) เนวสัณญานาสนัญญาตนะ

ความหิวได้ เป็นต้น แต่ถึงกระนั้นก็ยังทุกข์ทรมานแสนสาหัสนับเป็นร้อยเป็นพันปี หรืออาจมากกว่านั้น เป็นกัปเป็นกัลป์ก็มี

๓. ประเภทของเปรต^๘

๑) จำแนกตามที่มา มี ๒ ประเภท :

๑. เปรตที่ไปจากโลกมนุษย์ ได้แก่ เปรตจำพวกที่ทำกรรมไม่หนักพอที่จะไปรับโทษในนรก ทำกรรมที่มีโทษพอเหมาะพอสมจะไปเกิดในภูมิของเปรต พอตายไปก็ไปเกิดเป็นเปรตชดใช้กรรมทันที ไม่ต้องลงนรกก่อน

๒. เปรตที่มาจากนรก ได้แก่ ผู้ที่ทำกรรมหนักเอาไว้ เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ หลังจากตายไปแล้ว ก็ไปชดใช้กรรมนั้นในนรกขุมต่าง ๆ ตามน้ำหนักของกรรม เมื่อใช้กรรมในนรกหมดแล้ว แต่ยังมีเศษกรรมติดตัวอยู่ ก็จะมาเกิดเป็นเปรตเพื่อชดใช้เศษกรรมที่เหลืออยู่

๒) จำแนกตามลักษณะการเสวยผลกรรม มี ๕ ประเภท :

๑. ขूपิปลาสิกเปรต : เปรตหิวกระหาย ได้แก่ เปรตที่เสวยผลกรรมด้วยความอดอยากหิวโหย มีรูปร่างผอมโซ เที้ยวแสวงหาของกินไปตามที่ต่าง ๆ แต่ก็ไม่พบสิ่งที่เป็นอาหารใด ๆ เปรตบางจำพวก วิบากกรรมบันดาลให้ไปพบแม่น้ำ ข้าวปลาอาหารวางอยู่ตรงหน้า ด้วยความหิวกระหายเปรตเหล่านั้น ก็วิ่งเข้าหาหมายจะกินให้อิ่มหน้า แต่เมื่อจะเอาเข้าปาก น้ำ อาหาร เหล่านั้นก็กลายเป็นหิน เป็นทราย เป็นแกลบ ไม่สามารถจะกินจะดื่มได้ เปรตเหล่านั้นก็ได้แต่คร่ำครวญ ร้องไห้อย่างน่าเวทนา เปรตบางคน มีปากเท่ารูเข็ม จะกินอะไรก็กินได้ทีละน้อย ไม่อาจกินให้สาแก่ความหิวได้ ที่เป็นดังนี้ เพราะผลกรรมที่เกิดจากความตระหนี่ถี่เหนียว หวงแหนในทรัพย์ของตน ไม่เคยทำบุญ ทำทาน แม้ทำก็ทำด้วยความเสียดาย

๒. วันตาสเปรต : เปรตกินของสกปรก ได้แก่ เปรตที่เสวยผลกรรมด้วยการกินของสกปรก เป็นอาหาร เช่น กินอุจจาระ ชากศพ น้ำลาย เสลด น้ำเหลือง น้ำหนอง กินลูกของตัวเอง เป็นต้น เป็นผลมาจากกรรมที่พูดจาไม่ดี โกหกมดเท็จ พูดสบถสาบาน พูดคำหยาบ ตูถูกดูหมิ่นผู้มีพระคุณหรือผู้ทรงศีล เป็นต้น

๓. ปรัทตูปชีวีเปรต : เปรตขอส่วนบุญ ได้แก่ เปรตที่มีความหิวโหย แต่ไม่สามารถจะกินอาหารอย่างอื่นได้ นอกจากขอรับส่วนบุญจากญาติอุทิศให้ เปรตจำพวกนี้จะมีโทษเบาบาง คือไม่ได้สร้างเวรสร้างกรรมที่หนักหนาสาหัส ถ้าเปรียบเหมือนนักโทษก็คือนักโทษที่ก่อคดีไม่รุนแรง พร้อมทั้งจะให้ญาติประกันตัว อีกส่วนหนึ่งคือ เปรตที่ทำกรรมหนักแต่ได้ชดใช้กรรมนั้นเบาบางหรือเหลือน้อยเต็มที

^๘ อ่างแล้ว, หน้า ๒๐-๒๓.

เมื่อได้รับการอุทิศบุญจากญาติก็จะพ้นจากความเป็นเปรตทันที เปรียบเหมือนนักโทษคดีร้ายแรง แต่มีความประพฤติดี เมื่อรับโทษใกล้ครบแล้ว หากได้รับการอภัยโทษก็จะได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนด

๔. นิชฌามัตถิกเปรต : เปรตไฟเผา^๙ ได้แก่ เปรตที่เสวยผลกรรมด้วยการถูกไฟเผาเผา ร่างกาย โดยมากเป็นผลกรรมจากการใช้ไฟเผาทรัพย์สินหรือใช้ไฟเผาทำร้ายคนอื่น

๕. เวมานิกเปรต : เปรตมีวิมาน^{๑๐} ได้แก่เปรตที่มีวิมานหรือที่อยู่เป็นหลักแหล่งของตนเอง เปรตจำพวกนี้เคยเป็นอุบาสิการักขาศีลอุโบสถ แต่ได้เล่นชู้นอกใจสามี เมื่อตายไปเกิดเป็นเปรต มีร่างกายสวยงาม และได้อยู่ในวิมานทิพย์หลังใหญ่ ด้วยอานิสงส์แห่งศีลที่ตนเคยรักษา แต่พอดกกลางคืนต้องลงจากวิมานให้สุนัขข่มกัด ด้วยผลแห่งกรรมเล่นชู้และโกหกสามี

๔. เปรตอยู่ที่ไหน

ภพภูมิหรือที่อยู่ของเปรตนั้นท่านกล่าวว่า^{๑๑} อยู่ในโลกของมนุษย์นี้เอง เพียงแต่ว่าอยู่คนละมิติ ไม่อาจมองเห็นหรือติดต่อสื่อสารกันได้โดยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ นอกจากผู้มีญาณพิเศษเท่านั้นจึงจะสามารถเห็นหรือติดต่อกับเปรตผ่านมิติได้ หรืออีกทางหนึ่งคือเปรตเป็นผู้ติดต่อเราเอง โดยเปรตปรากฏกายหยาบจนเราสามารถมองเห็นหรือรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่ง

แหล่งที่อยู่ของเปรตกำหนดแน่นอนไม่ได้ ขึ้นอยู่กับว่าเปรตตนนั้นทำกรรมที่ผูกพันกับสถานที่ใดไว้ เช่น เปรตบางคนมีความหวงแหนในทรัพย์สมบัติในวัดวาอารามที่ตนได้สร้างไว้ หรือเคยเป็นเจ้าของอาคารสักครองก็มักจะเกิดในวัดหรือสถานที่นั้นๆ คอยเฝ้าหวงแหนทรัพย์ของตน หรือเปรตบางคนสมัยเป็นมนุษย์เคยใช้ชีวิตอยู่ในหมู่บ้านนี้ มีความเกี่ยวพันกับญาติพี่น้อง ก็มักจะไปเกิดในที่ใกล้หมู่บ้านแห่งนั้น เปรตบางคนได้ทำดีเอาไว้ ผลบุญส่งผลให้ได้วิมานทิพย์เมื่อตายไปก็ไปอยู่ในวิมานของตน ซึ่งวิมานนั้นอาจตั้งอยู่ในป่า ในเขา ในถ้ำ

แต่เปรตส่วนมากมักจะอยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง จะเที่ยวสัญจรแสวงหาส่วนบุญไปเรื่อย ๆ ที่ใดมีคนไปทำบุญมาก ๆ เปรตก็มักจะไปรวมตัวกันอยู่ในที่นั้น ๆ เพื่อรอรับส่วนบุญที่เขาอุทิศให้ดังนั้น เราจึงมักจะเห็นเปรตในวัดมากกว่าที่อื่น

^๙ มหามกุฏราชวิทยาลัย, เปรต ๑-๔ : หนังสือพระสูตรและอรรถกถาแปล เล่มที่ ๓๙ (ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ) เล่มที่ ๑ ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕), หน้า ๒๙๙.

^{๑๐} มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, อรรถกถาภาษาไทย พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย เปตวัตถุ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า (๑๕)

^{๑๑} ศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์สัตย์, ระวังจะเป็นเปรต, (กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง เพียรเพื่อพุทธศาสน์, ม.ป.พ.) หน้า ๑๕-๑๖.

๕. กรรมที่ทำให้ไปเกิดเป็นเปรต^{๑๒}

เปรต มีมากมายหลายชนิดด้วยกัน ซึ่งเปรตชนิดไหนจะมีรูปร่างและมีความเป็นอยู่อย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับบาปกรรมที่ตนได้กระทำ ซึ่งบาปกรรมที่ว่านั้นอาจเป็นเศษกรรมที่หลงเหลือจากนรก หรือเป็นบาปกรรมที่ทำไว้ในโลกมนุษย์ที่ส่งผลให้ไปเกิดเป็นเปรตโดยตรง

ในโลกของเปรต แม้จะเป็นโลกที่เต็มไปด้วยความอดอยากหิวโหย แต่เชื่อว่าเปรตทุกคนจะต้องรับกรรมด้วยความหิวโหยเสมอไป เพราะเปรตที่รับกรรมด้วยถูกไฟเผาไหม้ร่างกายก็มี ถูกสุนัขกัดก็มี ถูกหนอนเจาะตามร่างกายก็มี ถูกหอกดาบทิ่มแทงก็มี และยังมีรูปแบบอื่นอีกมากมาย

เปรตตนไหนจะรับกรรมอย่างไร ขึ้นอยู่กับรูปแบบของกรรมที่ทำ ซึ่งท่านจำแนกไว้ ๑๐ อย่าง เรียกว่า อกุศลกรรมบถ ๑๐ แยกเป็น :

- ๑) กายทุจริต ๓ :
 - ขำสัตรี
 - ลักทรัพย์/มิจฉาชีวะ
 - ประพฤติผิดในกาม
- ๒) วจีทุจริต ๔ :
 - พูดเท็จ
 - พูดส่อเสียด
 - พูดคำหยาบ
 - พูดเพ้อเจ้อ
- ๓) มโนทุจริต ๓ :
 - คิดโลภอยากได้ของเขา
 - คิดพยาบาททำลาย
 - เห็นผิดทำนองคลองธรรม

๖. ตัวอย่างเปรตชนิดต่าง ๆ

๑. เปรตสมัยพุทธกาล^{๑๓}

บุคคลแรกที่ยืนยันว่า เปรตมีจริง คือสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะมีหลักฐานเป็นพระพุทธรูปที่จารึกไว้ในคัมภีร์พระไตรปิฎก ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่เก่าแก่ที่สุดในพระพุทธศาสนา ปัจจุบันมีทั้งหมด ๔๕ เล่ม ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๖ (สังยุตตนิกาย นิทานวรรค) มีพระสูตรที่บันทึกเรื่องราวบุพกรรมของเปรตเอาไว้ ๒๑ เรื่อง และในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๖ (ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ เปตวัตถุ เถรคาถา เถรีคาถา) ได้บันทึกเรื่องราวบุพกรรมของเปรตต่าง ๆ เอาไว้ ๕๑ เรื่อง นอกจากนี้ยังมีเรื่องราว

^{๑๒} อ้างแล้ว, หน้า ๓๕.

^{๑๓} อ้างแล้ว, หน้า ๑๐.

ของเปรตที่กระจัดกระจายอยู่ในพระไตรปิฎกเล่มอื่นอีกมากมาย เช่น ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ (ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ ธรรมบท อุทาน อิติวุตตกะ สุตตนิบาต) ได้กล่าวถึงบุพกรรมของเปรตงู และเปรตกา เป็นต้น

๑) เปรตเศรษฐีบุตร : โลหุมภีนรทมนเร็วมาก^{๑๔}

เป็นเรื่องแสดงผลกรรมชั่วของบุตรเศรษฐี ๔ คน ในกรุงสาวัตถีที่ได้ประพฤดิล่วงละเมิดภรรยาของผู้อื่น และทำชั่วอย่างอื่นอีกมาก ตายแล้วไปเกิดในนรกชื่อโลหุมภี ได้รับทุกขเวทนาแสนสาหัส อยากจะระบายความทุกข์จึงผูกจากกันนรกขึ้นมากล่าวได้คนละ ๑ อักษรตัวแรก ก็จมดิ่งลงสู่กันนรกต่อไป เสียงอักษรตัวแรกที่แต่ละตนเปล่งออกมาคือ ส น ทู โส กลับดังกึกก้องถึงพระโสดของพระเจ้าปเสนทิโกศล ผู้บรรทมไม่หลับ เพราะทรงรอคอยให้ถึงเวลารุ่งอรุณเร็ว ๆ จะได้ทรงชมเขยสตรีรูปร่างที่ทอดพระเนตรในวันนั้น และรับสั่งให้สามีของนางไปหาดินสีอรุณมาจากสระแห่งหนึ่ง ณ ที่ไกลแล้วกลับมาให้ทันเวลาทรงสนานของพระองค์ ซึ่งเป็นอุบายที่จะประหารชีวิตสามีของนาง

ด้วยความกลัวเสียงนั้น พอรุ่งอรุณ พระองค์เสด็จไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคตามคำแนะนำของพระนางมัลลิกาเทวี พระผู้มีพระภาคจึงตรัสเล่าเรื่องเปรตเศรษฐีบุตรถวาย และขณะนั้นสามีของสตรีนั้นได้มานั่งฟังอยู่ด้วย เพราะกลับมาทันเวลา แต่ประตูพระนครปิดก่อนกำหนด จึงเอาดินสีอรุณแขวนไว้ที่ประตูพระนคร แล้วมารอจะเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาค ณ พระเชตวัน

พระพุทธองค์ได้ตรัสว่าอักษร ๔ ตัว คือ ส น ทู โส ที่เปรต ๔ ตนกล่าวนั้น ความจริงพวกเขาต้องการกล่าวคำเต็มแต่โลหุมภีนรทมนเร็วมาก จึงกล่าวได้เพียงคนละ ๑ ตัวอักษร

“อักษร ส มาจากคำว่า สกุจฺจสฺสสฺสหาณี (๖ หมื่นปี) เขาต้องการจะบอกว่า

สกุจฺจสฺสสฺสหาณี	ปริบุญฺณานิ สพฺพโส
นิริเย ปจฺจมานานํ	กทา อนฺโต ภวิสฺสตีฯ
เมื่อพวกเราหมกไหม้อยู่ในนรก ๖ หมื่นปีครบถ้วนบริบูรณ์	
เมื่อไรจึงมีความสิ้นสุด	

อักษร น มาจากคำว่า นตฺถิ (ไม่มี) คือเขาต้องการจะบอกว่า

นตฺถิ อนฺโต กุโต อนฺโต	น อนฺโต ปฏฺฐิติสฺสตี
ตถาหิ ปกตํ ปาปํ	มม ตฺยฺหฺลยจ มารีสาฯ

^{๑๔} มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ เปตวัตถุ, เถรคาถา, เถรีคาถา เล่มที่ ๒๖ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า [๕๑]-[๕๒] และหน้า ๓๐๐.

ความสิ้นสุดไม่มี ความสิ้นสุดจะมีที่ไหน
 ความสิ้นสุดจักไม่ปรากฏ
 เพื่อนยาก เพราะเราและท่านได้ทำกรรมชั่วไว้อย่างนั้น

อักษร ท มาจากคำว่า ทุชชีวิต ชีวมห (มีชีวิตอยู่อย่างลำบาก) เขาต้องการจะบอกว่า

ทุชชีวิต ชีวมหเย สนเต น ททมมเส
 สนเตสุ เทยยธมเมสุ ทีปี นากมหมตโตฯ
 พวกเรา เมื่อไทยธรรมมีอยู่ ไม่ให้ของที่มีอยู่
 จึงมีชีวิตอยู่อย่างลำบาก
 เมื่อไทยธรรมมีอยู่ พวกเราไม่ได้ทำที่พึงแก้ตน

อักษร โส มาจากคำว่า โสหิ (เรานั้น) คือเขาต้องการจะบอกว่า

โสหิ นูน อีโต คนตวา โยนี ลทธาน มานูสี
 วทณญ สีลสมปนโน กาทามิ กุสลัม พหฺมา
 เรานั้นจากเขตโลกนี้ไปแล้ว ได้เกิดเป็นมนุษย์
 จักรู้ความประสงค์ของผู้ขอ สมบูรณ์ด้วยศีล
 ทำกุศลให้มากเป็นแน่”

พระศาสดาครัั้นตรัสคาถาเหล่านี้ จึงทรงแสดงธรรมโดยพิสดาร เมื่อจบเทศนา บรูษผู้นำดินเหนียว และดอกกุบลดาร์งอยู่ในโสดาปัตติผล พระราชาทรงเกิดธรรมสังเวช ทรงละความเพ่งเล็งในหญิงที่ผู้อื่นหวงแหน ได้เป็นผู้ยินดีแต่ภรรยาของตนฯ

๒) เปรตกินขี้ : บาปแก้งเอาขี้ถวายพระ^{๑๕}

ในสมัยของพระพุทธเจ้าพระนามว่ากัสสปะ มีพราหมณ์ชาวเมืองราชคฤห์คนหนึ่งไม่มีจิตเลื่อมใส ในพระพุทธศาสนา ปรรณางจะแก้งพระภิกษุให้อบอวย จึงให้คนไปนิมนต์พระมาฉันที่บ้าน เมื่อพระมาแล้วก็ให้คนยกสำรับมาถวายพระ แต่พอพระเปิดสำรับจะฉันเท่านั้นถึงกับผงะหงายหลัง เพราะสิ่งที่พราหมณ์นำมาถวายคือ “ขี้”

พราหมณ์ได้พูดกับพระว่า “ขอพวกท่านฉันได้เต็มทีนะ ถ้าไม่พอขอใหม่ได้” ว่าแล้วก็หัวเราะชอบใจ ด้วยผลกรรมที่เขาได้ทำกับพระในครั้งนั้น เมื่อตายไปแล้วได้ไปเกิดเป็นเปรตตนหนึ่งในหลุมขี้ เมื่อมนุษย์มาถ่ายก็อ้าปากรับกินอุจจาระ และใช้มือทั้งสองกอบคุถกินด้วยความหิว สาสมแก่บาปกรรมที่ทำไว้

^{๑๕} ศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์สัตย์, ระวังจะเป็นเปรต, (กรุงเทพมหานคร : เสียงเสียง เพียรเพื่อพุทธศาสน์, ม.ป.พ.), หน้า ๕๐.

๓) เปรตร่างทรง : บาปหลอกคนให้มงาย^{๑๖}

สมัยหนึ่ง พระมหาโมคคัลลานะ กำลังจะลงจากเขาเพื่อบิณฑบาตในเวลาเช้ามีด ท่านได้พบเปรตหญิงคนหนึ่ง สวมเสื้อผ้าขาดรุ่งริ่ง ผิวพรรณดำหยาบกร้าน เนื้อตัวเต็มไปด้วยแผลเน่ามีน้ำหนองไหลเยิ้มส่งกลิ่นเหม็นราวกับซากศพลอยอยู่ในอากาศ ถูกนกแร้งนกกาตามจิก กรีดร้องด้วยความเจ็บปวดทรมาน พระเถระทูลถามบุญกรรมของเปรตตนนั้นกับพระพุทธรูป พระพุทธรูปองค์ตรัสว่าเปรตตนนี้ในอดีตเคยเป็นหญิงอยู่ในเมืองราชคฤห์แห่งนี้ นางได้ตั้งตัวเป็นร่างทรง สามารถติดต่อกับเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ได้ ทำให้คนหลงเชื่อและได้รับความเคารพนับถือมากมาย นางได้เข้าทรงหลอกลวงคนอื่นหากินอย่างนี้จนตลอดชีวิต ครั้นตายไปได้ไปเกิดในนรก เมื่อพ้นจากนรกแล้วก็ได้มาเกิดเป็นเปรตร่างเน่า นางได้อาศัยร่างกายของตนหลอกลวงคนอื่นว่าเป็นร่างทรงประกอบมิจฉาชีพ จึงต้องมาทนทุกข์ทรมานมีร่างกายเน่าเช่นนี้

เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์อย่างดีสำหรับผู้ที่คิดจะทำมาหากินบนความเชื่อความมงายของคนอื่น เพราะนอกจากจะเป็นการทำมาหากินที่ไร้ศักดิ์ศรีแล้ว ยังเสี่ยงต่อการเป็นเปรตอีกด้วย

๔) เปรตถูกไฟไหม้ : ผลของการผิดศีล^{๑๗}

เปรตตนนี้อาศัยอยู่ที่เชิงเขาแห่งหนึ่งในเมืองราชคฤห์ มีลักษณะคล้ายกับพระห่มจีวร จีวรที่เขาห่มมีเปลวไฟลุกโชติช่วงแผดเผาทั่วมกาย ร้องโอดโอยด้วยความเจ็บปวดทรมาน เป็นที่น่าเวทนาอย่างยิ่ง พระมหาโมคคัลลานะเป็นผู้พบเห็น จึงได้กราบทูลถามถึงบุญกรรมของเปรตดังกล่าว พระพุทธรูปองค์ตรัสว่าในอดีตชาติเปรตตนนี้เคยบวชเป็นพระภิกษุในศาสนาของพระกัสสปพุทธเจ้า ประพฤติย่อหย่อนในพระธรรมวินัย ล่วงละเมิดสิกขาบทน้อยใหญ่ทั้งหลาย โดยไม่เกรงกลัวต่อบาป เป็นพระแต่เพียงรูปลักษณะภายนอกที่ปลงผมห่มผ้าเหลืองเท่านั้น ส่วนข้อวัตรปฏิบัติหาใช่พระไม่

ด้วยผลกรรมที่กระทำย่ำยีพระธรรมวินัยและอาศัยผ้าเหลืองบังหน้า หลอกคนอื่นเลี้ยงชีพเมื่อมรณภาพไปแล้วไปเกิดในนรกสิ้นพุทธานดรหนึ่ง ครั้นหมดกรรมในนรกแล้ว จึงมาเกิดเป็นเปรตพระนุ่งห่มจีวรที่มีไฟลุกโชน

ผู้ที่อยู่ในเครื่องแบบ แล้วอาศัยเครื่องแบบหลอกลวงคนอื่นหากินโปรตระวัง เครื่องแบบนี้จะกลายเป็นไฟเผากายตนในชาติหน้า

^{๑๖} อ้างแล้ว, หน้า ๕๒.

^{๑๗} อ้างแล้ว, หน้า ๕๕.

๕) เปรตปากเน่า : โทษของการยุงให้เขาแตกกัน^{๑๘}

เปรตตนนี้มีผิวพรรณที่ดงามดั่งทอง มีรัศมีสว่างไสวลอยอยู่ในอากาศราวกับเทพ แต่เมื่อเปรตตนนี้อ้าปากขึ้น กลิ่นเหม็นเหมือนซากศพเน่าก็พุ่งกระจายออกมาจากปาก หมู่นอนนบรื้อยนับพันขนาดเท่านี้มือชอนไชเจาะกินปากเต็มไปหมด อ้าปากทีหนึ่งหมู่นอนก็ร่วงหล่นจากปาก ในอดีตเคยบวชเป็นพระภิกษุในศาสนาของพระกัสสปพุทธเจ้า มีอุปนิสัยชอบพูดส่อเสียดยุงให้คนอื่นแตกคอกัน

วันหนึ่งเขาขยุงให้พระเถระสองรูปที่รักกันตั้งพี่น้องแตกคอกัน เพื่อที่ตนจะได้เป็นเจ้าของอาวาสแทนพระเถระทั้งสองรูปที่ถูกยุงได้ทะเลาะกัน และหนีออกจากวัดไปคนละทาง ไม่พบกันนานนับสิบปี

ภายหลังพระเถระทั้งสองได้พบและปรับความเข้าใจกัน เร่งปฏิบัติธรรมจนสำเร็จพระอรหันต์ ฝ่ายพระที่ชอบพูดส่อเสียด เมื่อตายไปได้ไปเกิดในนรกอเวจี พ้นจากนรกแล้ว จึงมาเกิดเป็นเปรตปากเน่า

ผลกรรมจากการพูดส่อเสียด ทำให้มีปากเน่าเหม็น และด้วยอานิสงส์แห่งการรักษาศีล ไม่ทำผิดวินัยข้ออื่น ๆ ส่งผลให้มีผิวพรรณดงามผ่องใส

๖) เปรตแข่งทาน : โทษของการสาปแข่งค่าคนทำดี^{๑๙}

เปรตตนนี้อดีตเคยเป็นภรรยาของหัวหน้านายช่างหูกในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง นางเป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว และยังมีความเห็นผิด ไม่นิยมในการทำบุญ คราหนึ่งมีพระกรรมฐาน ๑๒ รูปเดินธุดงค์ผ่านไป ที่หมู่บ้าน นายช่างหูกและชาวบ้านมีความเลื่อมใส จึงนิมนต์ให้ท่านจำพรรษา ณ ที่ใกล้หมู่บ้านและแบ่งกันรับอุปฐากภิกษุคนละรูป ส่วนหัวหน้านายช่างหูกรับอุปฐาก ๒ รูป การรับอุปฐากพระครั้งนี้สร้างความไม่พอใจแก่ภรรยาของเขาเป็นอย่างมาก แต่เขาก็ไม่ใส่ใจ ตั้งใจอุปฐากพระด้วยความศรัทธาจนกระทั่งออกพรรษา

ในวันออกพรรษานายช่างหูกได้จัดถวายภัตตาหารพร้อมกับถวายผ้าเนื้อดีแก่พระที่ตนอุปฐากสร้างความไม่พอใจแก่ภรรยาจนทนไม่ไหวถึงกับด่าพระสาปแข่งสามีว่า “ขอให้ข้าวน้ำอาหารที่ท่านถวายแก่พระในมือนี จงกลายเป็นขี้ เป็นเลือด เป็นน้ำหนองให้ท่านกิน ส่วนผ้าเนื้อดีที่ถวายจงกลายเป็นแผ่นเหล็กแดงให้ท่านสวมใส่ในชาติหน้าเถิด”

ด้วยผลกรรมที่ไม่ใส่ใจต่อการทำบุญให้ท่าน และสาปแข่งความดีที่สามีทำ ส่งผลให้นางไปเกิดเป็นเปรตทนทุกข์ทรมานด้วยความหิวกระหาย ส่วนสามีของนางไปเกิดเป็นรุกขเทวดามีวิมานอยู่บนต้นไม้แห่งหนึ่ง

นางเปรตเมื่อทราบว่สามีของตนเกิดเป็นรุกขเทวดาจึงไปขอข้าวปลาอาหาร น้ำ และเครื่องนุ่งห่มรุกขเทวดาได้ให้ทุกอย่างตามที่ขอ แต่ของที่ให้ทุกอย่าง เมื่อตกถึงมือนางก็กลายเป็นขี้ เป็นเยี่ยว

^{๑๘} อ้างแล้ว, หน้า ๖๒.

^{๑๙} อ้างแล้ว, หน้า ๖๖-๖๗.

เป็นเลือด เป็นน้ำหนองทั้งหมด แม้เสื้อผ้าที่ให้ไปก็กลายเป็นแผ่นเหล็กแดงเผาเนื้อจนไหม้เกรียม
ปวดแสบปวดร้อนยิ่งนัก

๗) เปรตผู้พิพากษา : โทษของการพูดวจีทุจริต^{๒๐}

สมัยหนึ่ง ขณะที่พระนารทเถระลงจากภูเขามา เพื่อไปรับบิณฑบาต ท่านเห็นเปรตตนหนึ่งมีผิวพรรณ
งดงามดั่งทอง ประดับประดาด้วยเครื่องประดับสวยงาม มีหญิงสาวเป็นบริวารมากมาย นั่งฉีกเนื้อหลัง
ของตัวเองกินเป็นอาหาร ร้องไห้ด้วยความเจ็บปวด ท่านจึงถามถึงบุญกรรมที่เปรตตนนั้นได้ทำไว้

เปรตตนนั้นเล่าให้ฟังว่า ในอดีตตนเคยเกิดเป็นผู้พิพากษา รับราชการสนองงานพระเจ้าพิมพิสาร
ในเมืองราชคฤห์ กระทำการทุจริตรับสินบนตัดสินคดีด้วยความอยุติธรรม แถมยังมีกล่าวคำส่อเสียด
โกหกหลอกลวง

ต่อมาพระเจ้าพิมพิสารมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ถืออุโบสถศีลเดือนละ ๖ วัน ทำให้
ข้าราชการส่วนใหญ่ถือตามพระองค์ ยกเว้นข้าพเจ้าคนเดียว เมื่อถูกพระราชาถามว่า “เธอรักษาอุโบสถ
หรือไม่” ก็กราบทูลโกหกว่า “รักษา พะยะคะ” เพื่อนคนหนึ่งรู้ว่าข้าพเจ้าพูดไม่จริง จึงขอร้องให้ข้าพเจ้า
ถือนุโบสถศีลครั้งวันในวันนั้น

ข้าพเจ้าตกลงและได้สมาทานอุโบสถศีลในวันนั้น พอตกลงคืนได้เสียชีวิตลงด้วยโรคปัจจุบัน
ด้วยอานิสสงส์แห่งการรักษานุโบสถศีลทำให้ข้าพเจ้ารูปร่าง มีผิวพรรณดั่งทอง มีวิมานและหญิงบริวาร
มากมาย แต่ที่ต้องฉีกเนื้อหลังของตัวเองกินเป็นอาหารนี้ ก็เพราะผลกรรมที่รับสินบนและตัดสินคดีด้วย
ความไม่เป็นธรรม

๒. เปรตสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เรื่องของเปรต ๔ เรื่องต่อไปนี้ คุณศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์สัตย์ พุทธศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ ๔๓ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กรุณาถอดความจากคำบอกเล่าของครูบาอาจารย์ ๓ ท่าน คือ
หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต หลวงปู่จันทา ถาวโร และหลวงปู่ชอบ ฐานสโม โปรดอ่านด้วยโยนิโสมนสิการ
ไปตามลำดับ :

๑) เปรตหวงกระตูก :^{๒๑}

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต วัดป่าสุทธาวาส ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
๔๗๐๐๐ เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๑ ในตระกูล “แก่นแก้ว” ณ บ้านคำบง อำเภอโขงเจียม
จังหวัดอุบลราชธานี อุปสมบทเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๓๖ มรณภาพเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ สิริอายุ
ได้ ๗๙ ปี ๕๖ พรรษา

^{๒๐} อ้างแล้ว, หน้า ๙๐.

^{๒๑} อ้างแล้ว, หน้า ๑๐๙-๑๔๓.

คำสอน : ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ คือชีวิตที่อยู่ด้วยทาน ศีล เมตตา และกตัญญู

หลวงปู่เล่าว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐ ณ วัดป่าบ้านหนองผือ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร คืบวันหนึ่ง เวลาใกล้รุ่ง ขณะที่หลวงปู่กำลังนั่งภาวนาอยู่บนกุฏิก็ได้ยินเสียงร้องคร่ำครวญว่า “ฮือ ๆ ๆ ลูกจำ เมียจำ”

หลวงปู่สงสัยว่าใครหนอร้องให้รำพึงรำพันอยู่แถวนี้ ณ ป่าชายทุ่งท้ายหมู่บ้านหนองผือ ไม่ไกลจากวัดป่าบ้านหนองผือ ปรากฏเสียงร้องรำพึงรำพันว่า “ฮือ ๆ ฮือ ๆ เมียจำ ลูกจำ”

หลวงปู่จึงถอดจิตค่อย ๆ เดินไปทางเสียงที่ดังมา พร้อมกับพูดเสียงเบา ๆ ว่า “ผู้ใดหนอร้องให้เป็นหมาเฝ้าไถกระดูกอยู่นี้”

ทันใดนั้นก็ปรากฏร่างเปรตเพศชายตนหนึ่งโผล่ออกมาด้วยความตกใจ พร้อมกับตะโกนลั่นว่า “อ้าก ! ผีพระหลอก!!”

หลวงปู่จึงพูดว่า “อาตมาไม่ใช่ผี อาตมาได้ยินเสียงร้องไห้ จึงถอดจิตมาดูว่าแต่เจ้าชื่ออะไร ทำไมจึงไม่ไปผูกไปเกิด?”

“ข้า่น้อยชื่อตาเซียงจวง (เซียง : เป็นภาษาอีสานใช้เรียกคนที่เคยบวชเป็นสามเณรมาก่อน) ข้า่น้อยคิดถึงลูกคิดถึงเมียหลาย หลวงปู่ช่วยพาลูกเมียข้า่น้อยมาหาข้า่น้อยหน่อยเถอะ”

หลวงปู่จึงกล่าวว่า “ตัวเจ้านี้มีวแต่หลังยึดมั่นถือมั่นว่าลูกกู เมียกู จนต้องตายกลายเป็นเปรตเฝ้ากระดูกเหมือนหมาหวงกระดูก ทุกข์ทรมานมา ๕๐๐ ปีแล้ว ยังไม่รู้ตัวอีก ลูกเมียเจ้าปานนี้ไปเกิดเป็นอะไรแล้วก็ไม่รู้ แต่เจ้ากลับมานั่งหวงกระดูกที่เปล่าประโยชน์อยู่นี้ มั่นनावะหนานัก ความยึดมั่นถือมั่น มันทำให้เป็นทุกข์ ตายไปก็ไม่ได้ไปผูกไปเกิด เหมือนกับคนอื่นเขา ปล่อยวางชะ จะมานั่งร้องไห้เป็นผีอด ๆ อยาก ๆ กับไถกระดูกมันบ่คุ้มกันดอก”

เปรตเซียงจวงนั่งประนมมือฟังหลวงปู่ด้วยความเศร้าสลด และได้ก้มลงกราบหลวงปู่ พร้อมกับกล่าวว่า “ข้า่น้อยเข้าใจที่หลวงปู่พูดแล้ว ขอบพระคุณหลวงปู่ที่เมตตา” จากนั้น ได้หายแว็บไป

หลวงปู่ “ไปดีนะ เซียงจวง”

อีก ๒ วันต่อมา ขณะที่หลวงปู่กำลังนั่งอยู่ที่กุฏิ ก็มีชาย ๒ คนอุ้มไหคนละใบ มานมัสการหลวงปู่ หลวงปู่ถามว่า “โยมทั้งสองมีธุระอะไรหรือ?” ชายคนหนึ่งนั่งประนมมือมัสการหลวงปู่ว่า “เรื่องคือว่า นายเคนไปเณนา ไปนอนหลับได้ตื่นไม้ และมีเปรตตนหนึ่งมาเข้าฝันครับหลวงปู่”

นายเคนเล่าว่า “เปรตตนนั้นบอกให้ข้า่น้อยไปเอาไหสองใบมาให้หลวงปู่ขอรับ ในฝันนั้นเปรตบอกว่าชื่อตาเซียงจวง เมื่อสองวันที่แล้ว ได้ฟังเทศน์จากหลวงปู่ ทำให้ได้สติ ไม่ยึดมั่นในไถกระดูกอีกต่อไป บัดนี้เขาจะไปเกิดแล้ว จึงขอให้หน้าไหทั้งสองใบมาถวายหลวงปู่ ขอรับ”

หลวงปู่จึงถามว่า “แล้วไปเจอไหที่ไหนล่ะ?” “เจอตอนเณนาครับ หลวงปู่”

หลวงปู่จึงกล่าวกับชายทั้งสองว่า “นี่แหละโยม ความรัก ความห่วงหาอาลัย เป็นเหตุให้คนไปเกิดเป็นผีเปรต หวงสิ่งใดมาก ก็ไปเกิดเป็นเปรตเผ่าสิ่งนั้น จนลืมนวันลืมนคืน ผ่านไปเป็นร้อยเป็นพันปีก็ยังไม่รู้ตัว ระวังนะโยม หวงอะไรมา ก ๆ ตายไปจะเป็นผีเปรตเผ่าทรัพย์”

๒) เปรตหญิงมีชู้^{๒๒} :

หลวงปู่จันทา ถาวโร วัดป่าเขาน้อย อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร เกิดในตระกูล “ไชยนิศย์” เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ ณ บ้านแดง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด อุปสมบทเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐ มรณภาพเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ สิริอายุได้ ๙๐ ปี ๖๕ พรรษา

คำสอน : ถ้าเรามีพระไตรสรณคมน์และศีลธรรมบริสุทธิ์แล้ว ทุกอย่างชนะหมดทั้งสิ้น ไม่ต้องหวั่นไหว นอกนั้นก็เป็นมหาเสน่ห์ มหานิยม

หลวงปู่เล่าว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ หลวงปู่ได้จำพรรษาที่ป่าช้าวัดบ้านหัวดง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม คืนวันหนึ่ง ขณะที่หลวงปู่กำลังเดินจงกรมอยู่นั้น จิตของท่านรวมเป็นหนึ่งเกิดแสงสว่างวาบขึ้นในใจ ทันใดนั้น ก็มีแสงสว่างวาบออกจากหน้าอกข้างซ้าย ท่ามกลางบรรยากาศที่เงียบสงบ ขณะเดียวกันหลวงปู่ก็ได้กลิ่นเหม็นเน่าลอยมา จึงลืมหันไปดู สิ่งปรากฏต่อหน้าคือเปรตหญิง ๓ ตน มีร่างกายสูงใหญ่ราวภูเขาดัดผมทรงกระตุ่ม เหมือนคนอีสานโบราณ ไม่ใส่เสื้อผ้า ยืนห่างจากหลวงปู่ประมาณ ๒ วา เปรตทั้ง ๓ ตนส่งเสียงร้องวืด ๆ ๆ ๆ เย็นยะเยือก มีร่างกายเหม็นเน่า เต็มไปด้วยน้ำหนองไหลเยิ้ม พวกกันเอาของลับถูกกับเครีไ่ม ต้นไม้ ขณะเดียวกันก็มีหนอนปากขอร่วงลงมาจากบริเวณของลับ แล้วก็พากันไต่กลับขึ้นไปใหม่ เปรตทั้ง ๓ ตนกรีดร้องด้วยความเจ็บปวดและทรมานมาก

หลวงปู่จึงถามบุพกรรมของเปรตทั้ง ๓ ตนว่า “พวกเจ้าไปก่อกรรมอะไรมาหรือ ถึงต้องมารับกรรมอันน่าเวทนาเช่นนี้”

เปรตทั้ง ๓ ตนร้องไห้ และบอกบุพกรรมของตน พร้อมกับขอร้องให้หลวงปู่ช่วย “แต่ก่อนเราทั้ง ๓ เกิดในหมู่บ้านนี้ ได้กระทำการมเล่่นชู้ นอกใจสามี สำส่อนกับผู้ชายไม่เลือกหน้า ไม่เว้นแม้แต่พระสงฆ์องค์เจ้า ขอหลวงปู่ได้โปรดช่วยอนุเคราะห์พวกดิฉันด้วยเถิด”

หลวงปู่ฟังแล้วถามว่า กำหนดจิต จึงทราบที่ท่านกับเปรตทั้ง ๓ เคยเกิดเป็นญาติกันมาในชาติก่อน จึงได้กล่าวว่า “อาตมาจะช่วย แต่พวกเจ้าก็ต้องช่วยตัวเองด้วยนะ” หลวงปู่ให้เปรตทั้ง ๓ รับไตรสรณคมน์ และศีล ๕ สอนให้รู้จักการสวดมนต์และภาวนา “พุทโธ”

“ไม่มีสิ่งใดจะช่วยลบล้างความทุกข์ของพวกเจ้าได้ นอกจากพระพุทฺธ พระธรรม และพระสงฆ์ ขอให้พวกเจ้าตั้งจิตภาวนา “พุทโธ” อยู่ตลอดเวลาณะ พรุ้งนี้อาตมาจะบอกชาวบ้านทำบุญอุทิศไปให้พวกเจ้าอีกแรงหนึ่ง”

^{๒๒} อ้างแล้ว, หน้า ๑๑๘-๑๒๖.

เปรตทั้ง ๓ คนรับ “สาธุ” พร้อมก้มลงกราบหลวงปู่ และค่อย ๆ หายตัวไป

เช้าวันต่อมาหลวงปู่เข้าไปบิณฑบาตในหมู่บ้าน และเล่าเรื่องทั้งหมดให้โยมฟัง “เมื่อคืนนี้เปรตผู้หญิงเปลือยกาย ๓ คน มาหาอาตมาน่าเวทนายิ่งนัก อยากให้ญาติโยมช่วยทำบุญอุทิศไปให้พวกเขาอย่างน้อยเปรต ๓ คนนั้น ก็เคยเกิดเป็นคนในหมู่บ้านนี้และอาจเป็นญาติกับใครในที่นี้ก็ได้”

ชาวบ้านฟังคำหลวงปู่แล้ว ได้พร้อมใจกันถวายอาหารบิณฑบาตและผ้าจีวรแก่หลวงปู่ และอุทิศส่วนกุศลไปให้เปรตทั้ง ๓ คนนั้น “บุญที่ข้าพเจ้าได้ทำในวันนี้ ข้าพเจ้าขออุทิศให้แก่เปรตทั้ง ๓ คนที่มาพบหลวงปู่ ขอให้เปรตทั้ง ๓ คน จงพ้นทุกข์ มีความสุขด้วยเถิด”

เวลาผ่านไปหลายเดือน...คืนหนึ่ง ขณะที่หลวงปู่กำลังยืนภาวนาอยู่กลางป่าช้า เปรตทั้ง ๓ คน ได้ปรากฏตัวต่อหน้าหลวงปู่อีกครั้ง แต่คราวนี้กลับมีลักษณะผิวพรรณที่สวยงามมีรัศมีออกจากกาย

เปรตทั้ง ๓ คนได้พร้อมกันคุกเข่าและก้มลงกราบหลวงปู่ และกล่าวว่า “พวกดิฉันมากราบขอบพระคุณหลวงปู่ที่เมตตาช่วยอนุเคราะห์พวกดิฉันให้พ้นจากความทุกข์ทรมานเจ้าค่ะ”

หลวงปู่จึงกล่าวว่า “นี่แหละ พวกเจ้าจงจำไว้บุญบาปมีจริง จึงอย่าได้ทำบาปเพราะเห็นแก่ความสุข สนุกสนานชั่วครู่ชั่วคราว เพราะผลกระทบที่ตามมามันสุดแสนจะทุกข์ทรมาน อย่างที่พวกเจ้าได้ประจักษ์ด้วยตนเองแล้ว”

เปรตทั้ง ๓ คน กล่าวพร้อมกันว่า “สาธุ เจ้าค่ะ” และก้มลงกราบหลวงปู่ด้วยความเคารพ

๓) เปรตพระ :^{๒๓}

หลวงปู่จันทา ถาวโร เล่าว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ ณ เทือกเขาภูพาน จังหวัดสกลนคร หลวงปู่พร้อมคณะสงฆ์ได้เดินทางไปปฏิบัติธรรม ณ ถ้ำจำปาอันเงียบสงบ เป็นสถานที่ที่สัปปายะสำหรับการปฏิบัติธรรมอย่างยิ่ง เมื่อคณะหลวงปู่เดินทางไปถึงถ้ำจำปานั้น เป็นเวลาพลบค่ำแล้ว แต่ก็ยังมีญาติโยมหลายคนที่ยังมาร่วมกันสร้างที่พักให้พระสงฆ์ได้พำนักปฏิบัติธรรม

หลวงปู่ “ขอบใจทุกคนมากนะ ที่มาช่วยกันสร้างที่พักให้”

ญาติโยม “ไม่เป็นไรครับหลวงปู่ ว่าแต่ เอ้อ...หลวงปู่ไม่กลัวผีหรือครับ ที่นี้มันเขี้ยนมากนะครับ”

หลวงปู่ “ผีอะไร มันก็ไม่เขี้ยนเท่ากิเลสหรือคนะโยม ผีการพนัน ผีสुरายาเมา ผีเจ้าชู้ ผียาบ้า ผีพวกนั้นน่ากลัวกว่า ‘ผีจริง’ อีกนะโยม”

ญาติโยม “โดนหลวงปู่เทศน์จนได้...งั้นพวกกระผมขอกราบลาละครับ”

ตกตึกคืนนั้น ณ บริเวณปากถ้ำจำปา ขณะที่หลวงปู่กำลังนั่งสมาธิ “พุทโธ พุทโธ พุทโธ...” อยู่นั้นหลวงปู่ได้ยินเสียง “พื้ว ๆ ๆ, ขวับ ๆ ๆ” และ “ตึก ๆ ๆ” คล้ายเสียงคนเดินลงเท้าหนัก ๆ พร้อมกับ

^{๒๓} อ่างแก้ว, ๑๓๒-๑๓๖.

วิญญูณเปรต ๓ ตน ค่อย ๆ ปรากฏกายขึ้นตรงหน้าหลวงปู่ เป็นร่างเปรต ๓ ตน เป็น “เปรตพระ” ศีรษะโล้น ตนหนึ่งนุ่งสบงและใส่อังสะ อีก ๒ ตน นุ่งเฉพาะสบง ทั้ง ๓ ตนนั่งชันเข่ายกมือไหว้หลวงปู่ หลวงปู่จึงถามว่า “พวกเจ้าทั้ง ๓ เป็นใคร เคยทำบาปกรรมอะไรหรือจึงมาเกิดเป็นเปรตอย่างนี้เป็นถึงพระสงฆ์องค์เจ้า ตายแล้วทำไมจึงมีสภาพเช่นนี้เล่า?”

เปรตจึงเรียนหลวงปู่ว่า “พวกเราเคยบวชเป็นพระอยู่บริเวณใกล้ ๆ นี้ สมัยที่พวกกระผมบวชเป็นพระนั้น ไม่มีอุปัชฌาย์คอยสั่งสอน เป็นเหตุให้เราทุกคนต่างพากันทำผิดศีลมากมาย ทั้งกินเหล้า เพราะรสชาติมันดีแท้ ล้วนลามผู้หญิง ฉันทอาหารยามวิกาล เพราะเนื้อต้มมันแซ่บจริง ๆ ครับ ขอหลวงปู่ได้โปรดเมตตาช่วยอนุเคราะห์พวกกระผมด้วยเถิด อยู่อย่างนี้มันทุกข์ทรมานเหลือเกินครับ”

หลวงปู่ “อาตมาจะสอนการเจริญกรรมฐานให้เอาไปตั้งใจปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และบอกต่อกันนะ จะได้พ้นกรรม”

๓ เดือนต่อมา...วันหนึ่ง ขณะที่หลวงปู่กำลังเดินจงกรม ก็ปรากฏร่างแม่ชีคนหนึ่งขึ้นตรงหน้า เธอก้มกราบหลวงปู่และกล่าวว่า “แม่ชีอยู่ที่นี้ และได้ปฏิบัติธรรมตามที่หลวงปู่บอก บัดนี้พ้นกรรมแล้ว จึงมาขอกราบลาเจ้าค่ะ”

หลวงปู่ “เจริญพร แล้วเปรตพระทั้ง ๓ ตนล่ะ เดียวนี้ไม่เห็นเลย” แม่ชี “ทั้ง ๓ ท่านพ้นกรรม ไปเกิดใหม่แล้วเจ้าค่ะ” หลวงปู่ “ระลึกถึงพระพุทฺธ พระธรรม และพระสงฆ์ไว้นะโยม” แม่ชี “เจ้าค่ะ ดิฉันขอกราบลาเจ้าค่ะ” หลวงปู่ “ไปดีนะโยม”

๔) เปรตแม่สมภาร :^{๒๔}

หลวงปู่ชอบ จานสโม วัดป่าสัมมานุสรณ์ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดเลย เกิดในตระกูล “แก้วสุวรรณ” เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๔ อุปสมบท ณ วัดสว่างโคก เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ มรณภาพเมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๘ สิริอายุได้ ๙๔ ปี ๗๑ พรรษา

คำสอน : ให้พิจารณาความตาย นิ่งก็ตาย นอนก็ตาย ยืนก็ตาย เดินก็ตาย

หลวงปู่เล่าว่า ราวปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ณ วัดแห่งหนึ่งในชนบททางภาคเหนือ เวลาประมาณ ๓ ทุ่ม มีบางสิ่งกำลังเคลื่อนไหว เสียงดัง พิว ๆ เย็นยะเยือก ขณะที่สุนัขภายในวัดก็หอนประสานเสียงกันอย่างโหยหวน “บรู่ววว” ทำให้ผู้ได้ยินเสียงหอนขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ย พร้อมกับมีร่าง ๆ หนึ่งสูงโย่ง ลากกระสอบป่าน และแบกสิ่งของอยู่บนบ่ามุ่งหน้าไปยังกุฏิที่หลวงปู่ชอบ พระผู้ทรงอภิญาสายหลวงปู่มีกำลังนั่งอยู่กับพระบวชใหม่ ๒ รูป

พระรูปหนึ่ง “หลวงปู่ครับ ทำไมวันนี้หามันหอนเสียงโหยหวนชวนขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ย?” พระอีกรูปหนึ่ง “นั่นสิครับ หลวงปู่”

^{๒๔} อ้างแล้ว, หน้า ๑๓๘-๑๔๓.

ทันใดนั้น หลวงปู่ชอบได้หันหน้าไปจ้องทางหน้าต่างกุฏิ พระรูปหนึ่งถามหลวงปู่ด้วยความตื่นเต็น “มีอะไรหรือครับหลวงปู่?” หลวงปู่ชี้มือไปทางหน้าต่างพร้อมกับพูดว่า “โน้นไง...ต้นเหตุของเสียงหมาหอน เปรตมันยืนอยู่โน่น...” พระใหม่ทั้ง ๒ รูป หันขวับไปทางหน้าต่างด้วยความตระหนก ก็มองเห็นร่างของเปรตผู้หญิงคนหนึ่ง ร่างสูงชะลูด แต่งกายด้วยเสื้อสีขาว ผ้าถุงสีดำคาดกระรูงกระริง บ่าข้างขวาแบกของสิ่งหนึ่ง มือซ้ายลากกระสอบป่านใส่ของเต็มพร้อมกับร้องครวญครางด้วยความทุกข์ “ฮือ ๆ ๆ” แล้ววางสิ่งของลง นั่งประนมมือ หันหน้ามาทางหลวงปู่

พระรูปหนึ่ง “หลวงปู่ครับ! เปรตตอนนี้มะมะมัน มาทำไมขอรับ?” พระอีกรูปหนึ่ง “เขาทำกรรมอันใดไว้ ขอรับ?” หลวงปู่ “ถ้าพวกท่านอยากรู้ เดี่ยวจะถามให้นะ”

เปรตคนนั้นได้เล่าถวายให้หลวงปู่ฟัง สรุปได้ว่า แต่ก่อนตนเคยเกิดเป็นแม่ของสมภารวัดนี้ ได้หยิบเอาหน่อไม้และข้าวสารอาหารแห้งที่เขามาทำบุญ นำกลับบ้าน โดยคิดว่าจะทำให้ตนกินอิมไปหลายมื้อ แม้จะมีเพื่อนบ้านมาตักเตือน ไม่ให้ทำ เพราะมันจะบาป แต่นางก็ไม่ฟัง

เพื่อนบ้าน “แม่ฮือ...แม่ฮือ อย่าทำอย่างนี้เลย มันบาปนะ ทำอย่างนี้ไม่ถูกนะ ขโมยของสงฆ์ โบราณว่าตายไปจะเป็นเปรต แม่ฮือ!”

แม่สมภารหันขวับไป “หนอย หนอย มารคอหอย นีนางรูง แกมีสิทธิ์อะไรมาสอนฉัน ขนาดสมภาร ลูกชายฉัน เขายังไม่ว่า อีกอย่าง ของนี้ก็ไม่ใช่ของแกสักหน่อย”

หลวงปู่ “นี่แหละคนเรา เห็นแก่ความสุขเล็ก ๆ น้อย ๆ จึงยอมทำบาป หารู้ไม่ว่าความสุขเล็กน้อยนั้น มันจะเป็นบาปให้ตนเองต้องทนทุกข์ทรมานมหันต์ในภายหลัง... ไปเถอะ พรุ่งนี้จะทำบุญไปให้” เปรตแม่สมภารก็ลงกราบหลวงปู่ แล้วยืนขึ้นแบกของและหยิบกระสอบป่านลากเดินไปพร้อมกับครวญคราง “ฮือ ๆ ๆ” และแว็บหายตัวไป

หลวงปู่ “เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์สอนใจ จำไว้ละบาปกรรมนั้นมีจริง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไม่มีใครหนีพ้นนะโยม!”

๗. เปรตในคราบมนุษย์ :^{๒๕}

เปรต หรือ ความเป็นเปรตนั้นอยู่ใกล้ตัวเรามาก และง่ายมากที่คนจะกลายเป็นเปรต อันที่จริงแล้วความเป็นเปรตนั้น ไม่ต้องรอให้ตายก่อนค่อยเป็นเปรต คนที่มีชีวิตอยู่นี้แหละก็กลายเป็นเปรตได้ พระพุทธเจ้าเรียกว่า มนุสสเปโต แปลว่า มนุษย์เปรต หรือเปรตในคราบมนุษย์

ซึ่งถ้าว่ากันโดยแก่นแท้แล้ว ความที่คนจะเป็นคนหรือเป็นอะไรนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับร่างกายที่เป็นมนุษย์ แต่ขึ้นอยู่กับสภาพของจิตว่ามีคุณธรรมความดีมากน้อยแค่ไหน ดังที่พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร วัดป่าอุดมสมพร อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ท่านได้จำแนกมนุษย์ออกเป็น ๗ จำพวก คือ

^{๒๕} อ้างแล้ว, หน้า ๑๔๕-๑๔๗.

๑) **มนุษย์สรวินทร** : **มนุษย์สัตว์นรก** หรือสัตว์นรกในคราบมนุษย์ คือร่างกายเป็นมนุษย์ แต่จิตใจ และพฤติกรรมกลับชั่วช้าเลวทราม ก่อกรรมทำบาปได้เยี่ยงสัตว์นรก เช่น ลูกที่ฆ่าพ่อแม่ ลูกที่เสพยาบ้าแล้วข่มขืนแม่บังเกิดเกล้าของตน คนเช่นนี้แม้ว่าร่างกายจะเป็นมนุษย์ แต่พฤติกรรมของเขาช่างเหี้ยมโหด ชั่วช้าไม่ต่างอะไรกับสัตว์นรก

๒) **มนุษย์เปรต** : **มนุษย์เปรต** หรือเปรตในคราบมนุษย์ คือร่างกายเป็นมนุษย์แต่จิตใจเป็นเปรต เปรต แปลว่า ผู้ละไปแล้ว หมายถึงผู้ยอมละทิ้งความดี หรือยอมกระทำชั่วทุจริตทุกอย่างเพื่อให้ตนได้สนองความอยาก ความหิว เช่น คนที่ติดยาเสพติด ยอมเป็นโจรลักเล็กขโมยน้อย ปล้นร้านทอง เพื่อนำเงินไปซื้อยามาเสพ หรือเจ้าหน้าที่บางคน นักการเมืองบางรายที่ยอมทุจริตคอร์รัปชั่นคดโกง ประเทศชาติเพื่อให้ตนร่ำรวย โดยไม่ใส่ใจเรื่องบุญบาป วันๆ จิตใจคิดแต่จะเอา ไม่เคยคิดจะให้ คนประเภทนี้จึงมักจะถูกตำหนิเสมอว่า “ไอ้เปรต”

๓) **มนุษย์อสุรกาย** : **มนุษย์อสุรกาย** คือร่างกายเป็นมนุษย์แต่จิตใจโหดร้าย เต็มไปด้วยโทสะ ความอาฆาตพยาบาทชิงชัง ประกอบกรรมทำชั่วด้วยความอำมหิตไร้ความปราณี มีพฤติกรรมเหมือนยักษ์เหมือนมาร ชอบใช้ความรุนแรง มีอุปนิสัยกักขฬะ หยาบกระด้าง ใจไม่ไส้ระกำ เช่น คนที่ฆ่าคนแล้วกินเป็นอาหาร พวกชอบเบียดเบียนผู้อื่น ยาดองสัตว์ เนื้อดิบ พวกที่ค้าขายมนุษย์ด้วยกัน รวมถึงพวกที่มัวเมาในกาม ถึงขั้นฆ่าข่มขืนพวกนี้ท่านจัดเป็นอสุรกายในคราบมนุษย์

๔) **มนุษย์ดิรัจฉาน** : **มนุษย์ดิรัจฉาน** คือร่างกายเป็นมนุษย์ แต่จิตเป็นสัตว์ดิรัจฉาน คือมากไปด้วยโมหะ เห็นอะไรที่เป็นความสุขของตัวเองก็ทำตามใจ ไม่รู้จักแยกแยะชั่วดี มีพฤติกรรมเยี่ยงสัตว์ เช่น ในเรื่องกามก็สมสู่ไม่เลือกหน้า ไม่สนใจว่าผู้นั้นจะเป็นลูกเขา เมียใคร หรือเป็นพ่อ แม่ ลูก หรือญาติของตน บางครั้งอยากได้อะไรของใครก็ใช้กำลังข่มเหงรังแกเอา ซึ่งบางคนทุบตีได้ แม้กระทั่งพ่อแม่ บังเกิดเกล้าที่พิกลพิการเพราะขอเงินแล้วไม่ให้ ซึ่งคนประเภทนี้มักถูกตำหนิให้เป็นสัตว์ชนิดต่าง ๆ

๕) **มนุษย์นุสโล** : **มนุษย์แท้** คือทั้งตัวและหัวใจเป็นมนุษย์ มนุษย์แปลว่าผู้มีจิตใจสูง คือสูงกว่าสัตว์นรก เปรต อสุรกาย สัตว์ดิรัจฉาน มีจิตที่ประกอบด้วยความเมตตา รู้จักแยกแยะดี-ชั่ว ไม่ประกอบกรรมอันเป็นอกุศลเพราะเห็นแก่ตัว เป็นผู้ตั้งมั่นในศีล ๕ มีละเว้นจากการฆ่าและเบียดเบียนสัตว์อื่น เป็นต้น ซึ่งศีล ๕ นี้ถือเป็นธรรมที่เป็นมาตรฐานสำหรับรองรับความเป็นมนุษย์นั่นเอง

๖) **มนุษย์เทพ** : **มนุษย์เทพ** คือผู้มีร่างกายเป็นมนุษย์ แต่จิตใจเป็นเทวดา คือเป็นผู้มีหิริ ความละอายในการทำชั่วทั้งทางกาย วาจา และใจ โอดตปปะ ความเกรงกลัวต่อผลบาปที่จะตามสนอง บุคคลเช่นนี้จะไม่ทำความชั่วเลยทั้งต่อหน้าและลับหลัง อีกทั้งยังเป็นผู้ฝึกฝนในการทำความดีช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

๗) **มนุษยสอริโย** : **มนุษย์ผู้เป็นอริยบุคคล** ได้แก่บุคคลที่มีร่างกายเป็นมนุษย์แต่จิตใจปราศจากกิเลส คือ ความโลภ โกรธ หลง มีจิตอยู่เหนือความยึดมั่นในตัวตน เป็นอิสระจากทุกข์ไม่หวั่นไหวด้วยอำนาจของโลกธรรม ๘ คือ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา สุข ทุกข์

เราคงสังเกตเห็นมนุษย์ในปัจจุบันมีครบทั้ง ๗ ประเภท แต่ประเภทที่ ๑-๔ นั้นน่าจะมีจำนวนมากกว่าประเภทที่ ๕-๗ หรือท่านผู้อ่านมีความเห็นอย่างไร

๘. เปรตแสดงตนเพื่ออะไร

ท่านพระครูบวรธรรมพินิจ แห่งวัดธรรมบวร บ้านคำบิต อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร เคยเล่าเรื่องเปรตที่วัดร้างกลางหมู่บ้านให้คุณศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์สัตย์ ขณะยังบวชเป็นสามเณรฟัง ซึ่งทำให้สามเณรศักดิ์สิทธิ์รู้สึกกลัวมากและจำได้แม่นยำมาจนถึงทุกวันนี้ ความว่า^{๒๖}

ที่วัดร้างกลางหมู่บ้าน เมื่อหลายสิบปีก่อน มีเปรตตนหนึ่งอาศัยอยู่ คินหนึ่งราว ๓ ทุ่มกว่า มีเด็กชายในหมู่บ้านคนหนึ่ง อายุประมาณ ๑๐ ขวบไปซื้อบุหรี่ให้พ่อ ซึ่งเส้นทางจากบ้านไปยังร้านค้านั้นต้องเดินทางผ่านวัดร้าง และที่วัดร้างนั้นมีต้นโพธิ์ใหญ่ต้นหนึ่งอายุราวร้อยปี มีกิ่งโพธิ์ใหญ่กิ่งหนึ่งยื่นออกมาทางถนน ผู้ที่เดินสัญจรไปมาต้องผ่านใต้กิ่งโพธิ์นั้นไป

เมื่อเด็กชายไปถึงร้านค้าและซื้อบุหรี่ให้พ่อเรียบร้อยแล้วก็เดินทางกลับ สมัยนั้นไฟฟ้าเพิ่งเริ่มเข้าหมู่บ้าน มีไฟฟ้าไม่กี่หลังคาเรือน แม้จะหัวค่ำอยู่แต่หมู่บ้านก็เงียบมาก พอเด็กชายเดินมาถึงวัดร้างจะผ่านต้นโพธิ์ ทันใดนั้น กิ่งโพธิ์ที่ยื่นออกมาก็มีเสียงคล้ายกับมีคนข่มอย่างแรง เด็กชายจึงแหงนหน้าขึ้นดูตามเสียง ปรากฏว่าสิ่งที่เขาเห็นคือร่างดำทะมึนของเปรตที่สูงใหญ่เกือบเท่าต้นโพธิ์ นั่งห้อยขาข่มกิ่งโพธิ์ ตาแดงกำ เทานั้นเองเด็กน้อยก็ไม่อาจยับยั้งสติไว้ได้ วิ่งเตลิดเปิดเปิง พร้อมกับร้องว่า ช่วยด้วย! ... ผีหลอก ๆ ๆ

กระทั่งผู้ใหญ่ในหมู่บ้านแตกตื่น พากันวิ่งไล่จับตัวเอาไว้

การที่เปรตปรากฏตัวให้เห็นนั้น ท่านพระครูบวรธรรมพินิจบอกว่ามีเหตุอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. ต้องการขับไล่ไม่ให้เข้ามายุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ตนหวงแหน
๒. ต้องการมาส่งข่าวหรือบอกกล่าวอะไรบางอย่าง
๓. ต้องการมาขอส่วนบุญ

แต่เท่าที่ได้อ่านประวัติของเปรตแต่ละตนจากพระไตรปิฎก และจากหนังสืออัตชีวประวัติของพระเกจิอาจารย์หลาย ๆ ท่าน เปรตที่ปรากฏให้เห็นนั้น ส่วนใหญ่จะมาขอส่วนบุญ หรือฝากข่าวถึงญาติให้ช่วยทำบุญไปให้มากกว่าจุดประสงค์อื่น

^{๒๖} อ่างแล้ว, หน้า ๒๕-๒๖.

ลักษณะการติดต่อสื่อสารของเปเรต ถ้าสื่อสารกับพระผู้มีญาณวิเศษมักปรากฏให้เห็นตัวกันจะ ๆ แต่ถ้าต้องการสื่อสารกับบุคคลทั่วไปที่ไม่มีญาณวิเศษอะไร โดยมากจะไม่ปรากฏตัวให้เห็น แต่จะติดต่อทางความฝันหรือส่งเสียงให้ได้ยิน เช่น เปเรตที่เป็นญาติของพระเจ้าพิมพิสารมาส่งเสียงให้พระองค์ได้ยิน เพื่อเตือนให้พระองค์อุทิศบุญให้กับพวกตน เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อท่านผู้อ่านได้รับการติดต่อจากเปเรตหรือจากญาติที่ล่วงลับไปแล้ว ฟังตั้งสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เขาต้องการส่วนบุญจากท่าน แล้วท่านก็ควรทำบุญแล้วอุทิศให้แก่เขาเพื่อเป็นการอนุเคราะห์แก่ญาติ และเสริมสร้างบุญแก่ตัวเองอีกทางหนึ่ง

๙. เปเรตเท่านั้นสามารถรับส่วนบุญได้

ในบรรดาสรรพสัตว์ที่ยังเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏทั้ง ๓๑ ภูมินั้น มีเพียงสัตว์ที่เกิดในภูมิของเปเรตเท่านั้นสามารถรับเอาส่วนบุญที่ญาติทั้งหลายอุทิศไปให้ได้ ถ้าเกิดในภพภูมิอื่นจากนั้นก็จะได้ไม่ได้รับ ดังพระพุทธดำรัสแก่ขานุสโสณิพราหมณ์ ความว่า^{๒๗}

ดูก่อนพราหมณ์ บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุศุเท็จ ฯลฯ เป็นมิจฉาทิฎฐิ บุคคลนั้นหลังจากตายไปแล้ว หากไปเกิดในนรก เขาย่อมมีชีวิตอยู่ ดำรงอยู่ในนรกนั้น ด้วยอาหารของสัตว์นรก

บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุศุเท็จ ฯลฯ เป็นมิจฉาทิฎฐิ บุคคลนั้นหลังจากตายไปแล้ว หากไปเกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน เขาย่อมมีชีวิตอยู่ ดำรงอยู่ในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉานนั้นด้วยอาหารของสัตว์ดิรัจฉาน

บุคคลบางคนในโลกนี้ เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุศุเท็จ ฯลฯ เป็นสัมมาทิฎฐิ บุคคลนั้นหลังจากตายไปแล้ว หากเข้าถึงความเป็นมนุษย์ เขาเลี้ยงชีวิต ดำรงอยู่ในมนุษย์โลกด้วยอาหารของมนุษย์

บุคคลบางคนในโลกนี้ เว้นจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุศุเท็จ ฯลฯ เป็นสัมมาทิฎฐิ บุคคลนั้นหลังจากตายไปแล้ว หากเข้าถึงความเป็นเทวดา เขาย่อมเลี้ยงชีวิต ดำรงอยู่ในเทวโลกนั้นด้วยอาหารของเทวดา

ดูก่อนพราหมณ์ เหล่านี้ไม่อยู่ในฐานะที่จะได้รับส่วนบุญที่อุทิศให้ ผลทานที่ญาติอุทิศให้ย่อมไม่สำเร็จแก่เขาเหล่านั้น

ส่วนว่า บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุศุเท็จ ฯลฯ เป็นมิจฉาทิฎฐิ บุคคลนั้นหลังจากตายไปแล้ว ไปเกิดในกำเนิดของเปเรต เขาย่อมเลี้ยงชีวิตอยู่ ดำรงอยู่ในกำเนิด

^{๒๗} อ่างแล้ว, หน้า ๒๗-๒๘.

ของเปรตนั้น ด้วยอาหารของเปรตนั้น หรือว่าด้วยผลแห่งทานที่พวกมิตร อำมาตย์ หรือพวกญาติ สายโลหิตของเขาอุทิศเพิ่มให้จากมนุษย์โลกนี้

ดูก่อนพรหมณ์ เปรตทั้งหลายจึงอยู่ในฐานะที่จะได้รับส่วนบุญที่อุทิศให้ ผลทานที่ญาติอุทิศให้ ย่อมสำเร็จแก่เปรตเหล่านั้น

ดังนั้น การที่เราทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย อาทิ ทำบุญ ๕๐ วัน ๑๐๐ วัน ทำบุญถวายสังฆทาน หรือทำบุญอื่น ๆ เพื่ออุทิศให้แก่ผู้ตายนั่น จึงเป็นการทำบุญแบบเผื่อไว้ก่อน หรือจะเรียกว่าเป็นการ ทำบุญแบบสุ่มไปก่อนก็ว่าได้ เพราะเราไม่อาจทราบแน่ชัดว่าญาติของเราที่ตายไปนั้นไปเกิดในภพภูมิใด แต่เราก็ทำบุญอุทิศไปให้มันเผื่อว่าญาติของเราไปเกิดเป็นเปรต เมื่อเป็นเช่นนั้นเขาจะได้รับส่วนบุญ จากเรา แล้วจะพ้นจากความเป็นเปรตไปเกิดในสุคติภูมิต่อไป

๑๐. พฤติกรรมเสี่ยงที่จะเป็นเปรต

ผมเป็นห่วงคุณหัสดีเราที่อยู่ใกล้วัด, ใกล้พระสงฆ์มากกว่าเป็นห่วงพระสงฆ์ เกรงว่าคุณหัสดีเราจะ เป็นเปรตเร็ว, ง่าย เพราะไม่สำรวมกาย วาจา ใจ ทั้งโดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ บางคนอยู่ใกล้วัดและ พระสงฆ์มานานเลยถือวิสาสะขาดการสำรวม และตกอยู่ในความประมาท

อย่าลืมว่าพระสงฆ์นั้น ท่านเป็นหนึ่งในพระรัตนตรัย คุณหัสดีเราถือแค่ศีล ๕ ข้อก็ยังลำบากแล้ว แต่พระสงฆ์นั้นท่านต้องรักษาศีลถึง ๒๒๗ ข้อ ดังนั้น เราจึงควรให้ความเคารพในพระสงฆ์ตลอดเวลา อย่าตีตนเสมอท่านเป็นอันขาด เพราะเสี่ยงต่อ “ความเป็นเปรต” อย่างยิ่ง !

เพื่อเป็นเครื่องเตือนสติของพวกเราให้สังวรกาย วาจา ใจ ไม่ตกอยู่ในความประมาท ผมจึงขอ ยกตัวอย่างพฤติกรรมที่ผมเห็นว่าเสี่ยงต่อความเป็น “เปรต” อย่างยิ่ง ดังต่อไปนี้

๑. ไม่พิจารณาเวลาฉัน เป็นหนี้ ไปเกิดเป็นควาย :^{๒๘}

สมเด็จพระธีรญาณมุนี (ธีร์ ปุณณกมหาเถร ป.ธ. ๙) คณบดีคณะพุทธศาสตร์รูปแรก อธิการบดี รูปที่สอง และคณบดีคณะเอเชียอาคเนย์ รูปแรก ของ มจร ได้เมตตาประทานโอวาทและคำแนะนำ ในวันเปิดประชุมปฐมนิเทศการซ่อมสวดมนต์และศาสนพิธีปฏิบัติ ณ อุโบสถวัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๖ เวลา ๑๔.๐๐ น. ข้อความตอนหนึ่งว่า

...การบริโภคบิณฑบาต ก็ให้พิจารณาด้วยบิณฑบาตว่า

ปฎิสงฆา โยนิโส ปิณฑปาตํ ปฎิเสวามิ

เนว ทวาย ไม่เพื่อคณอง

^{๒๘} สนิท ไชยวงศ์คต, มหาจุฬาฯ บุรพาจารย์ ใน พุทธจักร ปีที่ ๗๖ ฉบับที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐), หน้า ๙-๑๐.

น มทนาย ไม่เพื่อมัวเมา

น มนุทนาย ไม่เพื่อตกแต่งร่างกาย

น วิภูสนาย ไม่เพื่อทำให้ผิวพรรณผ่องใส ให้ร่างกายอ้วนพี

ยาวเทว อิมสส กายสส ฐิตียา ยาปนาย วิหีสุปรติยา พุทธมจริยานุคคหาย อิติ ปุราณณจ เวทนี ปฏิหงขามิ นวณจ เวทนี น อุปปาเทสสามิ ยาทรา จ เม ภวิสสติ อนวชชตา จ ผาสุวิทาโร จาติ.

เพื่อบรรเทาความหิว เวทนา ความหิวเก่า และไม่ให้ความหิวใหม่เกิดขึ้น เพื่อร่างกายมันตั้งอยู่นาน เพื่ออนุเคราะห์แก่พรหมจรรย์ เพื่อได้ประพฤติธรรม เพื่อได้ประพฤติพระธรรมวินัย ไม่ใช่เพื่อแข่งแรง ล้ำสัน เพื่อเล่นมวยปล้ำหรือเล่นชกมวยกัน

พวกเณร ๆ ในหลายคณะ ชอบออกเอ็กเซอร์ไซส์ โดยไม่ควรแก่สมณสาธูป คงจะเอาแบบอย่าง ในโทรทัศน์ อย่างนี้เป็นการไม่ถูกวินัย ไม่ถูกสิกขาบท เราฉันข้าวไม่ใช่เพื่อกำลังไปเล่นชกต่อยกัน มีกำลังเพื่อให้มีอายุยืนยาวไปเพื่อจะได้อนุเคราะห์พรหมจรรย์ เพื่อบรรเทาความหิว ไม่ให้ความหิว อันเป็นสาเหตุให้เกิดเวทนาขึ้น ตัดความหิวเก่าที่กำลังเป็น ป้องกันไม่ให้เวทนาใหม่เกิดขึ้น ท่านมุ่งให้ พิจารณาอย่างนั้น

เมื่อว่าบาลีไปแล้ว นึกในใจให้รู้จักความหมายความแปลด้วย จะเป็นคุณประโยชน์ เรียกว่า “เสกข้าวก่อนฉัน” ความจริงท่านให้พิจารณาแล้วจึงบริโภคน ไม่ใช่เสกเพื่อเป็นบุญเป็นกุศล ถ้าไม่พิจารณา บริโภคเข้าไป ก็ตกอยู่ในลักษณะแห่งการเป็น “อินบริโภคน” คือ บริโภคอย่างป็นหนี้เขา ท่านแสดง การบริโภคนไว้ ๔ อย่าง ดังปรากฏในอรรถกถา มัชฌิมนิกาย ปปัญจสุทนี ว่า

- ถะยฺยบริโภคน ลักเขยบริโภคน
- อินบริโภคน เป็นหนี้เขยบริโภคน
- ทายชชบริโภคน บริโภคนมรดกที่เขยให้
- สามีบริโภคน บริโภคนโดยความเป็นเจ้า

ฉะนั้น ผู้บริโภคนปัจจัยโดยไม่ได้พิจารณา ท่านว่าเป็นหนี้เขา โบราณท่านแล้วว่า ตายไปแล้วเกิด เป็นวัวเป็นควายให้เขาใช้ รับใช้หนี้เขา

บางคนบอกว่า เขยยาว ๆ (วัว-ควาย) นี้ คือตัวสมภารล่ะ!

ฉะนั้น จะต้องเอาใจใส่ในการท่อง ปฏิสงขยา โย...อชชมยา... สวดประจำในเวลาเย็น ในเวลาเช้า เวลาเย็น สวดมนต์แล้วก็สวด ปฏิสงขยา โย... ด้วย สวดบทต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุดก็คือ นโม, พุทฺธ, อิติปิโส ภควา, พาหุ, มหาการุณิกอ แล้วสวด ปฏิสงขยา โย...ยถาปัจจย...อชช มยา สำหรับบท อชช มยา นั้น

เราสวดใช้พิจารณาเวลาเราฉัน เราใช้อะไร ไม่ได้พิจารณาจึงใช้บท **อชฺช มยา**คือพิจารณาเป็นอดีต ปัจจุบันขณะตามภายหลัง จึงจะพ้นจากการบริโภคเป็นหนี้

อย่าเข้าใจว่า รับประทานของทวายมาแล้ว ถือว่าไม่เป็นหนี้ไม่ได้ ถ้าไม่พิจารณาถือว่าเป็นหนี้ ฉะนั้น ต้องพิจารณาปัจจุขณะ คือ **ปฏิสังขา โย...ยถาปัจจยัม...อชฺช มยา...**

คงต้องฟัง “สมเด็จพระ ท่าน” นะครับ มิฉะนั้นก็ “เสียงที่จะเป็นเปรต!”

๒. กรรมสนองสมภารขโมยศาสนสมบัติ^{๒๙}

ท่านอาจารย์ธนิศ อยู่โพธิ์ เปรียญธรรม ๙ ประโยค อดีตอธิบดีกรมศิลปากร ผู้โด่งดัง ได้บันทึกประสบการณ์ตรงของท่านไว้ ดังต่อไปนี้

เมื่อครั้งผู้บันทึก (อาจารย์ธนิศ อยู่โพธิ์) รับราชการในหน้าที่อธิบดีกรมศิลปากร (พ.ศ. ๒๔๙๙-๒๕๑๑) ได้เดินทางไปสำรวจโบราณวัตถุสถานในจังหวัดภาคเหนือเป็นประจำทุกปี เมื่อได้ไปนมัสการพระธาตุแช่แห้ง ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน แล้วเดินเวียนทักษิณาวรรต เห็นมีทรงสนฐานงามแปลกจากพระธาตุเจดีย์อื่น จึงขอให้ช่างภาพที่ไปด้วยกันถ่ายรูปไว้ แต่เป็นที่น่าเสียดายในเวลานั้นทองจังกอที่หุ้มพระธาตุผุกร่อนและพังหลุดร่วง ภาพที่ถ่ายมาก็ไม่งามเท่าที่ควร

ในปีต่อมา เมื่อขึ้นไปตรวจราชการในจังหวัดภาคเหนือ ก็เตรียมถ่ายรูปพระธาตุแช่แห้งอีกครั้งานี้ทางวัดได้รื้อเอาแผ่นทองจังกอที่หุ้มลงมากองซ้อนไว้ เห็นองค์พระธาตุที่ก่ออิฐปูนผุพัง เมื่อสอบถามดูก็มีผู้บอกว่า สมภารวัด (ซึ่งเป็นเจ้าคณะจังหวัดน่านด้วย) สั่งให้รื้อลงมาเพื่อเตรียมปฏิสังขรณ์

ในปีต่อ ๆ มา ได้ขึ้นไปนมัสการอีก ก็ยังมีได้ซ่อม และไม่เห็นแผ่นทองจังกอของเก่าจึงสอบถามมีชายสูงอายุผู้หนึ่ง ซึ่งคงจะมารักษาศีลเป็นประจำในวัด ได้กรุณาเล่าให้ฟังว่า ท่านสมภารได้สั่งให้ชายแผ่นทองจังกอนั้นไปแล้วว่าจะเอาเงินไปสมทบซื้อแผ่นทองเหลืองใหม่มาปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุ

ถามว่า : แล้วทำไมยังไม่ซ่อม

ท่านผู้นั้นบอกว่า : สมภารสึกไปเสียแล้ว

ถาม : แล้วเงินล่ะ ?

ตอบ : คงเอาไปด้วย

ถาม : สึกแล้วไปอยู่ที่ไหน ?

บอกพร้อมกบยกมือชี้ว่า : อยู่บ้านโน้น

ถาม : ได้เมียหรือยัง ?

ตอบ : ได้แล้ว

^{๒๙} สนธิ ไชยวงศ์ศต, ศิล ๕ พาโลกสู่สันติ, พิมพ์ครั้งที่ ๖, งานพระราชทานเพลิงศพคุณแม่ทุม ไชยวงศ์ศต เป็นกรณีพิเศษ, (นนทบุรี : นิตยธรรมการพิมพ์, ๒๕๖๐), หน้า ๑๘๙-๑๙๒.

แล้วชายสูงอายุนั้นก็ปรารภขึ้นว่า สมภาร...

แสดงว่าอยากจะทำบุญต่อ ข้าพเจ้าจึงมองหาที่นั่งแล้วนั่งลงสนทนากัน

ท่านผู้นั้นเล่าให้ฟังรวมความได้ว่า สมภารวัดพระธาตุแช่แห้ง เจ้าคณะจังหวัดน่านด้วยผู้นั้น เมื่อชายทองจ้งโกเก่าที่รื้อลงมาจากองค์พระธาตุ โดยอ้างว่าจะเอาเงินไปสมทบซื้อแผ่นทองใหม่มาซ่อม แต่แล้วก็เอาไปขายและสีก เอาเงินไปแต่งเมียอยู่ด้วยกันมีลูกชายคนหนึ่ง เกิดมาไม่มีหนังหุ้มกาย มีแต่เนื้อและมีเนื้อเยื่อบาง ๆ หุ้ม และมีน้ำเหลืองหรือเลือดจาง ๆ ซึมออกมา เมื่อวางให้นอนบนเบาะหรือผ้าปูนอน เลือดหรือน้ำเหลืองที่ตัวเด็กก็แห้งติดค้างอยู่กับผ้า เวลาเด็กเคลื่อนไหวก็เจ็บปวดครวญคราง น่าสงสาร ทรมานกายทรมานใจพ่อแม่และผู้พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง ต้องเอาใบกล้วยหรือใบตองตึงสด ๆ มาปูให้นอน

ถามว่า : เดียวนี้เด็กยังมีชีวิตอยู่หรือ ?

ตอบ : ตายแล้ว แต่สมภารกำลังเป็น

ถาม : เป็นอะไร

ตอบ : เป็นเหมือนลูกชาย

ถาม : เป็นอย่างไร

ตอบ : เป็นหนังลอกเหลือผิวบาง ๆ และมีน้ำเหลืองหรือเลือดจาง ๆ ซึมออกมา นอนบนผ้าปูนอนไม่ได้ น้ำเหลืองหรือเลือดแห้งติดค้างที่ผ้า แกะออกก็เจ็บ ต้องหาใบตองตึงหรือใบกล้วยสด ๆ มาปูนอน เช่นเดียวกับลูกชายที่ตายไปแล้ว

ถาม : เดียวนี้ สมภารยังมีชีวิตอยู่หรือ ?

ตอบ : ยังอยู่ !

แล้วข้าพเจ้าก็ชวนคุยเรื่องอื่น และลาจากกัน พลางนึกในใจว่า กรรมทันตาเห็น น่าสยดสยอง

ต่อมาเมื่อข้าพเจ้าพ้นหน้าที่ราชการแล้ว ก็ได้ขึ้นไปนมัสการพระธาตุแช่แห้งที่จังหวัดน่านอีก ทราบว่าได้ปฏิสังขรณ์เรียบร้อยนานแล้ว แต่วันหนึ่ง ราว พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้าพเจ้าไปนมัสการและสนทนากับท่านเจ้าคุณพระศรีสมโพธิ (บุญลอย) วัดสังเวชวิศยาราม กรุงเทพฯ (ต่อมาเป็นเจ้าอาวาสวัดศุภคฤหบดี และเจ้าคณะเขตพระโขนง) ท่านเจ้าคุณพระศรีสมโพธิเป็นชาวจังหวัดน่าน คุยไปคุยมาอย่างไรไม่ทราบ ได้วกไปถึงสมภารแก้ววัดพระธาตุแช่แห้งผู้นั้น ท่านบอกว่ารู้จักกันดี ข้าพเจ้าจึงเรียนถามท่านว่า เดียวนี้ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ไม่ทราบ ท่านบอกว่า ตายแล้ว ทรมานมาก เมื่อ ๒-๓ วันนี้ ภรรยาเขายังมาพบที่นี้ บอกว่าจะลงมาทำงานทำในกรุงเทพฯ

ท่านผู้อ่านที่เคารพ ผมอยากให้คุณพิจารณาด้วยโยนิโสมนสิการว่าเป็นเรื่องของกรรมสนองทันตาเห็นหรือไม่ เพราะผู้กระทำได้รับผลกระทบในชาตินี้ เป็นเรื่องที่ “เสียงต่อความเป็นเปรตอย่างยิ่ง!”

๓. เงินทอนวัด

ในช่วงวันที่ ๒-๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ผมได้ติดตามข่าวสำคัญเรื่องหนึ่ง คือ เรื่อง “เงินทอนวัด” จากหนังสือพิมพ์รายวัน ๔ ฉบับ คือ คมชัดลึก, เดลินิวส์, ไทยรัฐ, และมติชน สรุปความได้ว่า

จากการสอบสวนของกองบังคับการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (บก.ปปป.) พบว่า มีการทุจริตเกี่ยวกับเงินอุดหนุนโรงเรียนพระปริยัติธรรม และเงินอุดหนุนการบูรณปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด หรือเงินทอนวัดจำนวนมากของเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีการทุจริตในลักษณะเดียวกันต่อเนื่องมาหลายปีแล้ว ทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐจำนวนหลายร้อยล้านบาท เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวัด ๑๒ วัด คือในจังหวัดลำปาง ๕ วัด ลำพูน ๑ วัด อำนาจเจริญ ๓ วัด พระนครศรีอยุธยา ๑ วัด ชุมพร ๑ วัด และเพชรบุรี ๑ วัด สร้างความเสียหายแก่รัฐถึง ๖๐.๕ ล้านบาท มีผู้อยู่ในข่ายกระทำความผิดจำนวน ๑๐ คน ตามมาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๕๗ ในส่วนนี้ได้ส่งสำนวนให้ ปปช. ชี้มูลความผิดพร้อมขยายผลผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งเตรียมนำกฎหมายฟอกเงินมาดำเนินคดีกับผู้ร่วมกระทำผิดไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลธรรมดา

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ปปช. ได้ชี้มูลความผิดของบุคคลระดับผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ๒ ราย ระดับรองผู้อำนวยการ ๑ ราย และระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ๑ รายว่ามีความผิดร่วมกัน

พฤติกรรมนี้อัฒนากระทบความรู้สึกของประชาชนโดยเฉพาะชาวพุทธที่ชัดเจนได้แก่การถวายเงินอุดหนุนการบูรณปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด เช่น ถวาย ๑ ล้านบาท แล้วแจ้งให้ส่งคืน ๒ แสนบาท ถวาย ๑๐ ล้านบาท ให้ส่งคืน ๒ ล้านบาท ซึ่งนิยมเรียกเงินที่ส่งคืนนี้ว่า “เงินทอนวัด” ส่วนส่งคืนแล้วจะไปเข้ากระเป๋าใคร ก็คงไม่ต้องเดาให้ยาก แต่ผู้ที่น่าสงสัยที่สุดคือเจ้าอาวาสของวัดที่ส่งเงินคืน เพราะไม่ทราบว่าการทุจริตนั้นเป็นการ “ให้ความร่วมมือ” กับเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกระทำการทุจริตโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำความผิดเองยังไม่พอ กับพ่วงเอาเจ้าอาวาส ไวยาวัจกร และคณะกรรมการวัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าไปเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด หรือให้ความร่วมมือกับผู้กระทำความผิดด้วย

ถ้าหากว่าเรื่องนี้เป็นความจริง เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ทั้งหมดก็ “เสี่ยงอย่างยิ่งที่จะเป็นเปรต!”

๔. เซ็นสัญญา : ได้เท่าไร

ตั้งแต่ช่วงที่ผมยังรับราชการ เคยมีผู้เล่าให้ฟัง และหลังจากเกษียณอายุราชการแล้วยังมีผู้เล่าให้ฟังเกี่ยวกับ “เซ็นสัญญา : ได้เท่าไร” นั่นคือในวงการก่อสร้างถาวรวัตถุทั้งในส่วนราชการและส่วน

ของวัดที่มีการก่อสร้างโครงการใหญ่ ๆ ที่มีมูลค่านับ ๑๐ - ๑๐๐ ล้านบาท ขึ้นไปต้องมีเอกสารสัญญา เป็นลายลักษณ์อักษรตามกฎหมาย เพื่อรับประกันการก่อสร้างว่าจะต้องเสร็จเรียบร้อยตามที่สัญญา ระบุไว้ และประกันการจ่ายเงินค่าก่อสร้างเป็นงวด ๆ จนกว่าการก่อสร้างจะเสร็จเรียบร้อย มีการ ทุจริตกันตั้งแต่ก่อนลงมือก่อสร้างแล้ว ตอนไหนล่ะ? ก็ตอนที่จะลงนาม/เซ็นสัญญานั้นแหละ!

พฤติกรรมดังกล่าวสร้างความเสียหายแก่รัฐ และวัดต่าง ๆ อย่างมากมาย เพราะสิ่งก่อสร้างที่มี ผู้ทำการทุจริต “กินหัวคิว” มากเกินไป จะส่งผลกระทบต่อสิ่งก่อสร้างอย่างรุนแรง คือ ผลงาน ขาดคุณภาพ ไม่คงทนถาวร เพราะจำนวนเงินค่าก่อสร้างที่กำหนดไว้แต่แรกจะพอดีและเหมาะสม กับงานที่ผู้ทำสัญญาเป็นผู้รับจ้างได้รับ แต่เมื่อต้องจ่ายเงินได้โต๊ะ (ค่าลงนามในสัญญา) จำนวนมาก คุณภาพของวัสดุก่อสร้างก็จะลดลงไป/ด้อยคุณภาพ/ไม่ได้มาตรฐานไปด้วย

เรามักจะเห็นโครงการก่อสร้างอาคารใหญ่โตหลายแห่งทั้งของรัฐและของวัด ที่ติดตั้งป้าย เริ่มก่อสร้างไว้ล่วงหน้าตั้งนาน แต่ไม่มีการลงมือก่อสร้างจริง ๆ เสียที มีพรายกระซิบบอกว่ามีหน้าที่/ มีอำนาจไม่ยอมลงนามในสัญญาในฐานะผู้ว่าจ้าง เพราะผู้รับเหมา “จ่ายน้อย” เขาจึงไม่ยอมเซ็นสัญญา ฝ่ายผู้รับเหมาก็ไม่ยอมลงมือก่อสร้าง มีการต่อรองกัน เช่น ผู้มีอำนาจลงนามจะเอา ๕ เปอร์เซ็นต์ แต่ผู้รับเหมาให้ได้เพียง ๓ เปอร์เซ็นต์ ๕ เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณ ๑๐๐-๔๐๐ ล้านบาท โปรดคิด เอาเองว่าจะเป็เงินเท่าไร เป็นการค้ำกำไรเกินควรหรือไม่?

ผมเห็นว่าผู้มีอำนาจลงนามในสัญญา ไม่ยอมลงนามในสัญญาในฐานะผู้ว่าจ้าง เพราะยังไม่ได้รับ เงินเปอร์เซ็นต์ตามที่ขอเป็นผู้ขาดทริและโอดตบปะอย่างยิ่ง เขาจะต้องไปเกิดในภพภูมิของเปรต อย่างแน่นอนที่สุด เพราะเบียดบังเอาเงินของรัฐหรือของวัดมาเป็นสมบัติของตนเองอย่างหน้าด้านที่สุด

ที่เห็นความเสียหายของการทุจริตที่ชัดเจนอย่างหนึ่ง คือโครงการก่อสร้างถนนในชนบท เนื่องจาก มีการทุจริตกันอย่างมโหฬาร มีการกินเหล็ก อิฐ หิน ปูน ทรายกันมาก ทำให้คุณภาพของถนนหลายแห่ง ไม่ได้มาตรฐาน พอก่อสร้างเสร็จถูกฝนตกลงมาเขาจะเพียงปีเดียว ถนนขาด/ชำรุดตลอดสาย ทำความ ลำบากและเดือดร้อนให้ชาวชนบทผู้จำเป็นต้องเดินทางไปมาอย่างย้ง ช่างน่าสงสารพวกเขาจริง ๆ !

พฤติกรรม “เซ็นสัญญา : ได้เท่าไร” นี้ ถ้าเป็นความจริง ผมเห็นว่าน่าจะ “เสี่ยงต่อความเป็น เปรตอย่างยิ่ง!”

๕. ผลงานของมनुสสเปโต

ผมกำลังจะจบบทความเรื่องนี้ ก็ได้อ่านข่าวที่เสี่ยงจะเป็นเปรตอีกเรื่องหนึ่งในหนังสือพิมพ์ “ไทยรัฐ” ฉบับวันพุธที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ หน้า ๓ เป็นเรื่องที่น่าสนใจและสอดคล้องกับบทความ เรื่องนี้ด้วย จึงขออนุญาตหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำมาเสนอท่านผู้อ่านดังต่อไปนี้^{๓๐}

^{๓๐} หนังสือพิมพ์ “ไทยรัฐ” : พุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑, หน้า ๓

น่าประหลาดใจในยุครัฐบาล คสช. ที่ประกาศให้การปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ แม้แต่รัฐธรรมนูญก็อ้างว่าเป็น “ฉบับปราบโกง” แต่ทำไมการโกงกินจึงยังเฟื่องฟู ซ้ำยังแพร่ระบาดถึงระดับรากหญ้า จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ถึง กระทรวงศึกษาธิการ แม้จะเป็นยุคประเทศไทยไร้้นักการเมืองที่เคยถูกตราหน้าว่าเป็นคนโกงตัวพ่อ

รัฐมนตรีว่าการและปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันแถลงว่าพบการทุจริตเงินกองทุนเสมอมาพัฒนาอาชีพ ข้าราชการโอนเงินเข้าบัญชีคนอื่น ไม่ใช่เพิ่งจะทำการกันแต่จากมาแล้วนับสิบปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ถึง ๒๕๖๑ เป็นเงินกว่า ๘๘ ล้านบาท กองทุนนี้มุ่งช่วยเหลือคนจน ส่วนหนึ่งเป็นทุนการศึกษาเด็กหญิงที่ถูก “ตกเขียว” พ่อแม่รับเงินนายทุนมาและขายลูกสาวให้เมื่อโตขึ้น

จากการตรวจสอบเบื้องต้นพบว่ามีข้าราชการเกี่ยวข้อง ๕ ราย มีระดับซี ๘ เป็นผู้รับผิดชอบ มาโดยตลอด และยอมรับสารภาพ แสดงว่ามีลักษณะตรงกันกับการงาบเงินคนไร้ที่พึ่ง คือการเบิกจ่ายเงินหละหลวม ข้าราชการระดับกลางมีอำนาจในการกำหนดว่าจะจ่ายเงินให้ใคร ไม่มีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด มีแต่ข้าราชการตรวจสอบกันเอง

แม้จะมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือ ป.ป.ท. แต่มักจะเข้ามาตรวจหลังจากที่ถูกร้องเรียน และ ป.ป.ท. ก็เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม อยู่ใต้บังคับบัญชาของนักการเมือง ไม่เป็นอิสระแท้ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ ก็ถูกสังคมมองด้วยความสงสัย ยังดำรงความเป็นอิสระหรือไม่ ถูกการเมืองแทรกแซงหรือไม่

อาจถือได้ว่า เป็นการโกงกินรูปแบบใหม่ เปลี่ยนจากการกินครั้งละร้อยล้าน พันล้าน ในยุคนักการเมือง มาเป็นการขูดเลือดคนจน คนไร้ที่พึ่ง ซึ่งเมื่อก่อนเรียกว่า “คนอนาถา” โกงกินครั้งละพันสองพันบาท แต่เมื่อรวมแล้วกลายเป็นเงินก้อนโต ตัวอย่างเช่น งบสงเคราะห์คนจนตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ รวมเป็นเงินถึง ๑.๓๖ พันล้านบาท ไม่ทราบว่าจะมีมือคนจนกี่บาท

การโกงกินเงินทุนการศึกษาคนจนมีมาแล้วนับสิบปี ทั้งในช่วงรัฐบาลเลือกตั้งและรัฐบาลรัฐประหาร ส่วนเงินสงเคราะห์คนอนาถา เพิ่งจะมีการทุจริตในช่วงรัฐบาล คสช. เกิดขึ้นในช่วงที่ระบบตรวจสอบอ่อนแอ ข้าราชการตรวจสอบกันเองเป็นส่วนใหญ่ กรณีการทุจริตเงินสงเคราะห์คนอนาถา น่าจะเจียบไม่เป็นข่าว ถ้านักศึกษาฝึกงานไม่เปิดโปง

ในยุครัฐบาลที่ปกครองประเทศด้วยอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด และเป็นรัฐบาลที่มาจากข้าราชการ ไม่น่าเชื่อว่าจะมีข้าราชการคนใดกล้าท้าทายอำนาจ งบประมาณช่วยเหลือคนอนาถา งบประมาณการศึกษา ที่มีวัตถุประสงค์อันประเสริฐเพื่ออุ้มเด็กหญิงให้พ้นจากนรก ผู้กล้าคือมนุษย์ที่ภาษาพระเรียกว่า “มनुสสเปโต” แปลตรง ๆ ว่า “มนุษย์เปรต” ผู้หิวโซ !

พฤติกรรมดังกล่าว ถ้าเป็นเรื่องจริง ก็เสี่ยงอย่างยิ่งที่จะเป็นเปรตอย่างไม่ต้องสงสัย !

เอกสารอ้างอิง

นที ลานโพธิ์, **หลวงพ่ोजรัญเล่าเรื่องกรรม**, กรุงเทพมหานคร : เอส.เค.เอส. อินเตอร์พรีนซ์, ๒๕๕๙.

บรรจบ บรรณรุจิ, **ปาฏิหาริย์แห่งกรรม (The Miracle of Karma) ภาค ๒**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

_____, **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่มที่ ๒๖ พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ เปตวัตถุ เถรคาถา เถรีคาถา**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____, **อรรถกถาภาษาไทย พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย เปตวัตถุ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔**, กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒนาอินเตอร์พรีนซ์, ๒๕๕๖.

ศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์สัตย์, **ระวังจะเป็นเปรต**, กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง เพียรเพื่อพุทธศาสตร์, ม.ป.พ.

_____, **พระเป็นเปรต**, กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง เพียรเพื่อพุทธศาสตร์, ม.ป.พ.

สนิท ไชยวงศ์คต, **ศีล ๕ พาโลกสู่สันติ พิมพ์ครั้งที่ ๖**, นนทบุรี : นิติธรรมการพิมพ์, ๒๕๖๐.

_____, **มหาจุฬา บูรพาจารย์ ในพุทธจักร ปีที่ ๗๑ ฉบับที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐.

หนังสือพิมพ์รายวัน ๑๘ ฉบับ :

คมชัดลึก : วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐.

เดลินิวส์ : วันที่ ๒, ๓, ๕, ๖, ๗, ๑๓, ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ และ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ไทยรัฐ : วันที่ ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐.

มติชน : วันที่ ๓, ๑๒, ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐.

เปรตในคราบมนุษย์

เปรต หรือ **ความเป็นเปรต** อยู่ใกล้ตัวเรามาก และง่ายมากที่คนจะกลายเป็นเปรต อันที่จริงแล้ว
ความเป็นเปรตนั้น ไม่ต้องรอให้ตายก่อน ค่อยเป็นเปรต คนที่ยังมีชีวิตอยู่นี้แหละ
ก็กลายเป็นเปรตได้ พระพุทธเจ้าตรัสว่า **มนุสสเปโต** แปลว่า
มนุษย์เปรต หรือ **เปรตในคราบมนุษย์**

ศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์สัตย์

“ระวิงจะเป็นเปรต” หน้า ๑๔๕.